

Verkiezingsprogramma 2026-2030

Voor een fatsoenlijk Heusden

Met elkaar, voor elkaar.

Samen, rechtvaardig en dichtbij.

VOORWOORD

Beste lezer,

De komende jaren staan we als gemeente voor grote opgaven. De druk op de woningmarkt neemt toe, de energietransitie vraagt om keuzes die passen bij ons landschap en onze leefomgeving, en klimaatverandering stelt ons voor uitdagingen op het gebied van waterbeheer en groen. Tegelijkertijd willen we de sociale basis versterken, verkeersveiligheid verbeteren en onze economie toekomstbestendig maken. Dit alles in een tijd waarin ruimte schaars is en belangen soms botsen.

Het CDA Heusden kiest voor **een koers waarin zorgvuldigheid, verantwoordelijkheid en verbinding centraal staan**. Zorgvuldigheid door onze standpunten te baseren op inhoud en feiten. Verantwoordelijkheid door het algemeen belang van alle inwoners van de gemeente Heusden voorop te zetten. Verbinding door als lokale partij met een landelijk bereik samenwerking te zoeken, zowel binnen als buiten onze gemeentegrenzen. Wij willen niet alleen reageren op ontwikkelingen, maar proactief sturen.

Dat betekent:

- **Heldere uitgangspunten** voor ruimtelijke keuzes, gebaseerd op de Omgevingsvisie en mobiliteitsvisie.
- **Regie bij de gemeente** bij woningbouw en energietransitie, met oog voor betaalbaarheid en kwaliteit.
- **Investeren in leefbaarheid** en voorzieningen in alle elf kernen, zodat Heusden een gemeente blijft waar het prettig wonen, werken en recreëren is.
- **Samenwerking en participatie:** inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrekken bij plannen en uitvoering.

Wij realiseren ons dat nieuwe vraagstukken zullen ontstaan, zoals de impact van regionale woningbouw, netcongestie, digitalisering en klimaatadaptatie. Daarom kiezen wij voor een aanpak die flexibel is, maar altijd gestoeld op duidelijke uitgangspunten: duurzaamheid, sociale samenhang en **fatsoenlijk bestuur**. Doe wat je zegt en zeg wat je doet!

Op **18 maart 2026** zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Met uw steun willen wij deze uitdagingen omzetten in kansen. Voor een gemeente die toekomstbestendig is, met sterke leefbare dorpen en kernen, en een gezonde leefomgeving. Met elkaar, voor elkaar! Samen, rechtvaardig & dichtbij.

Met vriendelijke groeten,

Charlotte Bol

Fractievoorzitter en Lijsttrekker CDA Heusden

ONZE PRIORITEITEN VOOR EEN FATSOENLIJK HEUSDEN

1 Bouwen voor alle generaties.

In Heusden bouwen we de komende jaren **2400 woningen** voor alle generaties. We willen de woningvoorraad laten groeien in een gezonde mix met extra aandacht voor **lokale starters**, passende woningen voor **senioren** en voor ons staat de **lokale woningzoekende op één**. We willen ambitie tonen op de lange termijn. Daarom willen we een onderzoek naar potentiële **grootschalige woningbouwlocaties na 2030**. De gemeente moet hier actief grond voor verwerven. Daarnaast willen we meer ruimte geven aan initiatieven om woningen of kavels te kunnen splitsen zodat we het **beter benutten van de bestaande voorraad** stimuleren. Tot slot willen we procedures versnellen met een **100-dagen aanpak**.

2 Investeren in gemeenschappen.

Sterke dorpen en wijken ontstaan waar mensen elkaar ontmoeten, verenigingen bloeien en voorzieningen dichtbij zijn. Het CDA Heusden **investeert in buurthuizen, dorpscentra, multifunctionele accommodaties en bibliotheken**. We **ondersteunen vrijwilligers, sportclubs en culturele initiatieven**, en geven inwoners meer zeggenschap via buurtinitiatieven en participatie. Door ontmoetingsplekken te versterken en **sociale samenhang te stimuleren**, bouwen we aan een gemeente waarin mensen zich verbonden voelen, naar elkaar omkijken en samen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving.

3 Zorg voor iedereen.

Iedere inwoner moet kunnen rekenen op **toegankelijke, betaalbare en passende zorg**, van jeugd tot senioren. We zetten in op **preventie, positieve gezondheid en ondersteuning** dichtbij huis. Senioren moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, met passende zorg en geschikte woningen. Mantelzorgers en vrijwilligers verdienen waardering en ondersteuning. Door **minder bureaucratie**, sterke lokale teams en korte lijnen zorgen we dat hulp snel beschikbaar is en niemand tussen wal en schip valt. **Zorg moet menselijk blijven**: dichtbij, betrouwbaar en met aandacht voor maatwerk.

4 Bescherming van het landschap.

Het **buitengebied** van Heusden is waardevol en verdient bescherming. We behouden het **karakter van het landschap**, versterken natuur en waterbeheer en bieden agrariërs toekomstperspectief als rentmeesters van het land. **We stimuleren duurzame landbouw, innovatie en multifunctioneel gebruik**, zoals zorgboerderijen en recreatie. Ontwikkelingen in het buitengebied moeten zorgvuldig, landschappelijk passend en met draagvlak plaatsvinden. Zo zorgen we voor een vitaal, leefbaar en toekomstbestendig buitengebied: voor huidige én toekomstige generaties.

5 Cultuur en sport op koers.

Cultuur en sport brengen mensen samen, versterken talent en vergroten leefbaarheid. Het CDA Heusden investeert in **sportaccommodaties, muziekonderwijs, culturele voorzieningen** en verenigingen. **Van carnavalsvereniging tot voetbalclub en van bibliotheek tot theater:** deze plekken zijn onmisbaar voor ontmoeting en ontwikkeling. We zorgen dat deelname betaalbaar blijft, met extra aandacht voor jeugd en vrijwilligers. Door cultuur en sport te ondersteunen, versterken we gemeenschapszin, gezondheid en trots op onze gemeente.

6 Verkeersveiligheid op één.

Veilig verkeer staat voorop in alle kernen van Heusden. We verbeteren schoolroutes, maken straten veiliger en zorgen voor betere fietsvoorzieningen. **Snelheid wordt aangepast waar nodig** en overlast van zwaar verkeer wordt beperkt. Tegelijk zorgen we voor goede bereikbaarheid voor inwoners, ondernemers en hulpdiensten. We kiezen voor **slimme, toekomstbestendige oplossingen die verkeersveiligheid vergroten** zonder leefbaarheid aan te tasten. Zo maken we onze gemeente veiliger, overzichtelijker en prettiger om in te wonen en werken.

7 Een duurzame toekomst.

We werken aan een duurzame toekomst, passend bij het karakter van Heusden. **Windmolens horen niet in ons landschap;** we kiezen voor **zonnepanelen op daken, slim dubbel ruimtegebruik en wind op zee.** We **ondersteunen lokale energiecoöperaties** en helpen inwoners en ondernemers bij het verduurzamen van hun woningen en bedrijven. De energietransitie moet haalbaar en betaalbaar blijven, zonder onze leefomgeving te schaden. **Duurzaamheid betekent verantwoordelijkheid nemen:** met oog voor landschap, betaalbaarheid en draagvlak.

8 De gemeente digitaal en dichtbij.

De gemeente moet **betrouwbaar, toegankelijk en dichtbij** zijn: online én persoonlijk. We verbeteren digitale dienstverlening, maken processen eenvoudiger en zorgen dat inwoners snel en duidelijk geholpen worden. Tegelijk houden we **oog voor mensen die minder digitaal vaardig zijn**, zodat niemand buitenspel staat. We blijven zichtbaar in wijken en dorpen en werken aan een open, transparante overheid met menselijke maat. **Bestuur moet begrijpelijk zijn, eerlijk en gericht op vertrouwen tussen gemeente en inwoners.**

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
Onze prioriteiten voor een fatsoenlijk Heusden	2
1. Wonen - Passend en voor alle generaties	5
2. Duurzaamheid - Energietransitie en klimaat	9
3. Sociaal Domein - Zorg voor elkaar	14
4. Buitengebied - Landbouw, landschap en waterbeheer	18
5. Verkeer - Veilig en duurzaam	23
6. Economie - Lokaal, innovatief en toekomstgericht	27
7. Cultuur & Sport - Leefbare kernen, leefbaar erfgoed	31
8. Recreatie & Toerisme - Bruisende gemeenschap	35
9. Digitalisering - Verantwoord en inclusief	38
10. Bestuur & Financiën - Fatsoenlijk en duurzaam	42
Onze visie per kern	47

1. WONEN

**PASSEND EN VOOR
ALLE GENERATIES**

1. WONEN

PASSEND EN VOOR ALLE GENERATIES

Bouwen aan gemeenschappen

De gemeente Heusden is een aantrekkelijke plek om te wonen, met cultuurhistorische kernen zoals Elshout, Hedikhuizen, Doeveren en Heusden-Vesting, én levendige centrumgebieden in Vlijmen en Drunen. Tegelijkertijd neemt de druk op de woningmarkt toe. Het CDA Heusden vindt dat er geen tijd te verliezen is: **bouwen moet sneller, slimmer en voor de juiste doelgroep.**

De ligging van Heusden tussen de economische regio's Tilburg, 's-Hertogenbosch en Eindhoven maakt de woningvraag extra urgent. Starters, senioren en middeninkomens hebben steeds meer moeite om een passende en betaalbare woning te vinden. Daarom wil het CDA Heusden bouwen voor deze groepen, met een **evenwichtige mix van koopwoningen, huurwoningen en zorgvoorzieningen.** De gemeente moet hierin een actieve en bepalende rol spelen: niet alleen door mee te werken aan initiatieven vanuit de markt, maar ook door zelf plannen te maken en gronden te verwerven. Zo kan Heusden gericht ruimte creëren voor wonen, werken en recreëren. De voorkeur gaat uit naar projecten onder directe regie van de gemeente of in samenwerking met woningcorporatie Woonveste. Bij commerciële ontwikkelingen moeten **afspraken over sociale huur stevig en langdurig worden vastgelegd**, zodat betaalbare woningen ook op de lange termijn beschikbaar blijven.

Woningbouw als regionale opgave

De woningopgave in Heusden staat bovendien niet op zichzelf. Medio 2024 werd bekend dat de Nederlandse regering en de regio Noord-Brabant onder de noemer 'Project Beethoven' gezamenlijk 2,5 miljard euro investeren in Brainport Eindhoven, met als doel een sterk ondernemingsklimaat voor de microchipsector. Dit gaat gepaard met forse investeringen in infrastructuur, woningbouw en het stroomnet, waaronder 20.000 extra woningen boven op de regionale Woondeals. Deze ontwikkeling biedt kansen voor de hele regio, maar kan ook nadelige effecten hebben op de woningmarkt, arbeidsmarkt, onderwijs en leefbaarheid in omliggende gemeenten. CDA Heusden heeft daarom aandacht gevraagd voor de mogelijke impact van deze ontwikkeling op onze gemeente, in het licht van grootschalige investeringen in innovatie en economie binnen stedelijk Brabant. Specifiek is verzocht om een **analyse van de sociaal-maatschappelijke effecten op Heusden.** Het college heeft aangegeven zelf geen onderzoek te doen, maar met belangstelling te kijken naar regionale analyseresultaten zodra die beschikbaar komen. We vinden dit een te afwachtende houding. Juist nu is het van belang dat Heusden zich actief positioneert binnen NOVEX stedelijk Brabant en zich voorbereidt op de mogelijke gevolgen van deze transformatieve ontwikkelingen in de regio.

Langer zelfstandig thuis wonen

Voor het CDA Heusden is bij nieuwbouw **levensloopbestendigheid** een uitgangspunt. Ook moet er voldoende parkeergelegenheid zijn bij inbreidingslocaties, en woningbouw moet binnen of aansluitend aan de bebouwde kom plaatsvinden. Wij zijn kritisch op transformatie van agrarische bedrijven in het buitengebied tot woonclusters of bedrijventerreinen: het open landschap moet behouden blijven. Ook versoepelen we de regels om een **mantelzorgwoning** op je erf te plaatsen.

Wonen en leefbaarheid

Wonen gaat niet alleen over stenen, maar ook over **leefbaarheid.** Verenigingen, scholen, winkels en groenvoorzieningen zijn essentieel voor vitale buurten. Marktwerving mag niet ten koste gaan van starters en doorstromers. Het CDA Heusden wil incidentele verhuur toestaan, maar **bedrijfsmatige verhuur** beperken.

Bouwen voor inwoners met lokale binding

Lokale binding is voor het CDA Heusden van grote waarde. Wonen draait immers niet alleen om huizen, maar om mensen en gemeenschappen. Met het toevoegen van nieuwe woningen bouwen we aan **sterke gemeenschappen** waar mensen thuis zijn. Inwoners die al jarenlang bijdragen aan de gemeenschap verdienen een eerlijke kans op passende huisvesting. Daarom pleiten wij voor een toewijzingsbeleid waarin **maatschappelijke binding** en geworteldheid expliciet worden meegewogen.

1. WONEN

PASSEND EN VOOR ALLE GENERATIES

Positie van starters op de woningmarkt

Naast de terechte aandacht voor ouderen, vraagt CDA Heusden blijvende inzet voor jongeren en starters. Hun positie op de woningmarkt moet versterkt worden via betaalbare huur, goedkope koopwoningen en instrumenten zoals de starterslening. We willen voorkomen dat starterswoningen aan anderen worden verkocht en pleiten voor maatregelen die dit tegengaan. Ook moet een deel van de sociale huurwoningen specifiek aan jongeren worden toegewezen. Binnen de bestaande woningvoorraad liggen kansen voor woningdelen en woningsplitsing. De gemeente moet deze initiatieven niet alleen faciliteren, maar actief stimuleren. Dit biedt ruimte voor starters, mantelzorgers en kleine huishoudens, mits de leefbaarheid in de omgeving gewaarborgd blijft.

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1 Gemeentelijke regie** en een langetermijnvisie op woningbouw, inclusief het verwerven van gronden en maken van nieuwe eigen plannengrootschalige woningbouwplannen. De gemeente neemt zelf initiatief in het maken van plannen en het verwerven van gronden om gericht te kunnen bouwen. We initiëren een integraal onderzoek naar **nieuwe grootschalige woningbouwlocaties na 2030**.
- 2 Versneld duurzaam bouwen**, bij voorkeur in samenwerking met Woonveste of onder directe regie van de gemeente zelf, zodat betaalbaarheid en kwaliteit gewaarborgd zijn.
- 3** We gaan actief sturen op het bouwen van **meer woningen voor één en tweepersoonshuishoudens**. Sociale huurwoningen onder de eerste aftoppingsgrens wijzen we met voorrang toe aan **lokale jongeren** op de woningmarkt.
- 4** Versnellen van kansrijke woningbouwprojecten via een **100-dagen aanpak** en **parallel plannen**. Woningbouwprojecten moeten sneller van de grond komen. De gemeente streeft ernaar om jaarlijks minimaal één verkenningsfase de beoordeling van verzoeken in de verkenningsfase terug te brengen tot maximaal honderd dagen.
- 5** Woningbouw voor doelgroepen. Realisatie van **(betaalbare) koop-, huur- en zorgwoningen voor starters, senioren en mensen met ondersteuningsbehoefte**. De gemeente speelt hierin een actieve rol door procedures te versnellen die bijdragen aan betaalbare woningbouw. Minimaal 40% van de toe te voegen woningen is een betaalbare koopwoning en 30% is een sociale huurwoning.
- 6 Actieve stimulering van woningdelen en woningsplitsing** binnen bestaande bebouwing, met oog voor leefbaarheid en sociale samenhang. De gemeente realiseert dat door: Vereenvoudigen van vergunningsprocedures, met duidelijke criteria voor leefbaarheid, parkeerdruk en ruimtelijke kwaliteit, subsidies of leningen, bijvoorbeeld via een duurzaamheidsfonds of een communicatiecampagne richting woningeigenaren over de mogelijkheden en voordelen van splitsing.
- 7 Doorstroom bevorderen via een huursysteem**, waarbij de inschrijftijd blijft doorlopen bij huur. Zodat mensen prettig kunnen wonen en makkelijker kunnen doorstromen. De gemeente neemt een aanjaagrol op zich door dit onderwerp actief te agenderen in het overleg met Woonveste en Huurdersvereniging Heusden. **Senioren moeten de oude huurprijs kunnen meenemen naar een seniorenwoning** wanneer zij een gezinswoning achterlaten, daarmee komt doorstroming op gang.

1. WONEN

PASSEND EN VOOR ALLE GENERATIES

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 8 Flexwoningen** mogelijk maken. De gemeente experimenteert met tijdelijke woningen, mits woonkwaliteit en leefbaarheid geborgd blijven.
- 9 Gemengde woonwijken** ontwikkelen. De gemeente realiseert een woningaanbod dat past bij een diverse bevolking. Differentiatie in toewijzing kan bijdragen aan leefbare buurten, zolang het woonrecht gewaarborgd blijft. Een evenwichtige mix van sociale huur en betaalbare middenhuur is daarbij essentieel.
- 10** Nieuwe woonwijken integraal ontwikkelen. De gemeente heeft vanaf de start **aandacht voor infrastructuur, bereikbaarheid, leefbaarheid en voorzieningen zoals onderwijs en zorg**. Zo ontstaan complete wijken die duurzaam functioneren en gemeenschapsvorming bevorderen
- 11 Opschorten van verkoop van sociale huurwoningen** vanwege het tekort in het middensegment. Daarmee voorkomt de gemeente een verdere afname van betaalbare woningen in het middensegment, en neemt daarom een aanjaagrol op zich door dit onderwerp actief te agenderen in het overleg met Woonveste en Huurdersvereniging Heusden.
- 12** Een toewijzingsbeleid waarin **maatschappelijke binding en lokale betrokkenheid** worden meegewogen. De gemeente werkt samen met Woonveste en de Huurdersvereniging Heusden om dit zorgvuldig, transparant en juist te borgen. Wanneer minder dan 50% van de woningen aan lokale woningzoekenden worden toegewezen ondernemen we actie door lokaal toe te wijzen op basis van maatschappelijke binding.
- 13 Handhaven op toeristische woningverhuur.** De gemeente stelt een maximumaantal verhuurdagen per jaar vast en ziet toe op naleving.
- 14** Toezien op **veilige huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders**. De gemeente toetst actief op kwaliteit en veiligheid bij huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders. We hanteren een afstandsregel om te zorgen dat de leefbaarheid in wijken niet onder druk komt te staan door de komst van arbeidsmigranten.
- 15 Alternatieve bouwvormen** overwegen, zoals bouwen in de hoogte aan de rand van kernen, met aandacht voor landschap en ontmoeting.
- 16 Zorgvuldige participatie** en goede onderbouwing ruimtelijke plannen. De gemeente zorgt dat inwoners vroegtijdig en op een begrijpelijke manier worden betrokken bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dat betekent **echte dialoog, visuele context en transparante informatie**, zodat iedereen kan zien wat een plan betekent voor de leefomgeving. Tegelijkertijd moeten alle ruimtelijke voorstellen stevig onderbouwd zijn en aantoonbaar aansluiten bij de Omgevingsvisie en ander relevant beleid.
- 17** De **regionale positie versterken**. De gemeente zet (actief) in op inhoudelijke betrokkenheid bij NOVEX stedelijk Brabant en Project Beethoven, om invloed te hebben op regionale woningbouw en infrastructuur.
- 18** Een **impact analyse van Brainport**. De gemeente laat onderzoek doen naar sociaal-maatschappelijke effecten op woningmarkt, arbeidsmarkt, onderwijs en leefbaarheid in Heusden.

2. DUURZAAMHEID

ENERGIETRANSITIE EN KLIMAATPROOF

2. DUURZAAMHEID

ENERGIETRANSITIE EN KLIMAATPROOF

Omgevingsvisie als uitgangspunt

Samen hebben we een verplichting naar komende generaties toe. Zorgvuldig omgaan met ons leefmilieu vraagt om een evenwichtige afweging van economische en maatschappelijke kosten en baten. Zeker in onze gemeente, met haar cultuurhistorische open rivierenlandschap, moeten we zorgvuldig beoordelen hoe de energietransitie zich verhoudt tot het landschap, gezondheid, natuur, ondernemerschap en nationale veiligheid. Want **ruimte is schaars** in ons land. Wonen, werken, infrastructuur, natuur, recreatie, sport, cultuur, landbouw en defensie vragen allemaal om hun plek. Soms zelfs om dezelfde locatie. Ook in onze groeiende gemeente Heusden. De Omgevingsvisie is daarvoor een goed uitgangspunt. Ruimte voor de natuur in het zuidelijk deel, ruimte voor de agrariër in het noordelijk deel en ruimte voor wonen en werken in het centrale deel rond de A59.

Energiehub als onderdeel van regionale opgave

Deze ruimtedruk geldt ook voor de energietransitie. Het plaatsen van **windturbines** op land stuit op fysieke beperkingen en vaak op lokale weerstand. Bovendien is de opbrengst op land lager dan op zee. Daarom wordt vanuit Den Haag steeds meer gekeken naar grootschalige windenergie op de Noordzee, in samenwerking met andere Europese landen. Dit biedt kansen voor duurzame energie en leveringszekerheid, maar het vraagt tegelijkertijd ook aandacht voor veiligheid en zelfvoorziening. Offshore infrastructuur is kwetsbaar voor geopolitieke spanningen en cyberdreigingen. Vanuit de provincie ligt er een verplichting naar gemeenten om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. CDA Heusden houdt de **regie** graag bij de gemeente. Niet onderbouwd “nee” zeggen tegen windmolens in onze gemeente is daarom onverstandig. CDA Heusden baseert haar standpunt liever op de inhoud, zoals een Milieu Effect Rapportage (MER), het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) en de Omgevingsvisie. Het zou voor ons geen verrassing zijn als uit onderzoek blijkt dat in de gemeente **Heusden geen geschikte plek** is voor windmolens. We zien daarom liever windmolens op zee: efficiënter, natuurversterkend en met oog voor de visserij. CDA Heusden begrijpt de zorgen van inwoners over de mogelijke realisatie van een **energiehub** binnen onze gemeente, zoals opgenomen in de Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS) voor Hart van Brabant. Tegelijkertijd vraagt goed bestuur om vooruitzien: leveringszekerheid en een zekere mate van zelfvoorziening zijn van groot belang. Dat betekent dat we samen strategische keuzes moeten maken die Heusden toekomstbestendig maken op het gebied van energie.

Strategische oplossingen

Naast strategische keuzes over windenergie en ruimte wil het CDA Heusden ook inzetten op slimme oplossingen dichtbij huis. **Bedrijventerreinen** vormen nog te weinig onderdeel van de discussie over energiebesparing, terwijl juist hier milieuwinst gerealiseerd kan worden. Zonnepanelen zien wij het liefst op daken en met **dubbel ruimtegebruik**, zoals boven een parkeerplaats. Tegelijkertijd staat CDA Heusden open voor en ondersteunen wij lokale energieopwekkinginitiatieven die niet alleen bijdragen aan klimaatdoelen, maar ook onze gemeenschap versterken.

Verduurzaming op basis van solidariteit

We vinden dat de gemeente Heusden een voorbeeldfunctie heeft wanneer het aankomt op verduurzaming. Goed voorbeeld doet goed volgen. Milieuvriendelijk gedrag van mensen, bedrijven en organisaties, zoals lokale **energiecoöperaties**, verdienen onze steun.

Burgerparticipatie is daarbij altijd vereist. Bij de energietransitie geldt voor ons het solidariteitsprincipe. De transitie is in de ene wijk eenvoudiger of goedkoper te realiseren dan in de andere wijk. Ook minder rendabele initiatieven zoals een warmtenet in Hedikhuizen verdienen ondersteuning van de overheid.

2. DUURZAAMHEID

ENERGIETRANSITIE EN KLIMAATPROOF

Energietransitie en Mobiliteit

Mobiliteit vormt een belangrijk onderdeel van de energietransitie. In veel van onze dorpen en kernen rijden nog steeds grote **vrachtwagens en vervuilende bestelbusjes**, wat zorgt voor uitstoot, geluidsoverlast en verkeersonveiligheid. Het aanpakken van deze problematiek vraagt om inzet op slimme en schone logistiek.

Visie op groen in de openbare ruimte

Ook is het hebben van groen van onschatbare waarde. Het zorgt voor verkoeling op hete dagen, vangt regenwater op en bomen absorberen schadelijke gassen zoals koolmonoxide, stikstofoxide en zwaveldioxide. Daarom willen we **zorgvuldig omgaan met het groen**. Daarbij kijkt CDA Heusden niet alleen naar behoud, maar ook naar **klimaatadaptatie**: bomen die goed tegen droogte kunnen en bijdragen aan verkoeling zijn essentieel.

Afvalinzameling

De gemeente heeft de wettelijke taak om huishoudelijk afval in te zamelen. Vroeger was dat vooral een kwestie van hygiëne, maar inmiddels is de opdracht veranderd: **verspilling tegengaan** en waardevolle materialen terugwinnen. Dit sluit aan bij de landelijke ambitie om in 2050 volledig **circulair** te zijn. Ook Heusden werkt hieraan: **minder restafval, meer hergebruik en een leefomgeving die schoon is**. Investeren in bewustwording, handhaving en slimme oplossingen blijft noodzakelijk om bijvoorbeeld **bijplaatsingen en overlast door ongedierte te voorkomen**. De problemen begin 2025 bij de afvalverwerking in 's-Hertogenbosch tonen echter hoe kwetsbaar het ophaal- en verwerksysteem in onze gemeente is. Daarom pleiten wij voor toekomstbestendige en burgervriendelijke oplossingen, zodat afvalinzameling voor onze inwoners betrouwbaar blijft, ook in tijden van crisis bij een buurgemeente.

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1** Zuinig omgaan met ruimte. De gemeente zorgt ervoor dat **energiemaatregelen passen binnen het cultuurhistorische rivierenlandschap** en dat deze zorgvuldig worden afgewogen tegen effecten op natuur, gezondheid en nationale veiligheid.
- 2** Regie bij de gemeente. **Wij houden de regie lokaal en baseren keuzes op inhoud**, zoals een Milieu Effect Rapportage (MER), niet op onderbuikgevoel.
- 3** **Wind op zee boven wind op land**. Dit is efficiënter, geeft minder landschapsimpact en met oog voor natuur en visserij. Windmolens op zee passen in het energieplan van de provincie Noord-Brabant. De gemeente moet bij de beoordeling van plannen veilige normen hanteren zoals het beperken van laagfrequent geluid en schaduwflikkering, en daarnaast overige risico's zoals brandgevaar en negatieve effecten op de natuur minimaliseren. Ook moeten windmolens passen in het landschap, mag Defensie niet gehinderd worden en moet burgerparticipatie goed worden geregeld. *Zie ook standpunt 21 in hoofdstuk 4: 'Buitengebied – Landbouw, Landschap en Waterbeheer.'*
- 4** **Zon slim inzetten**. De gemeente zet in op zonnepanelen op daken en locaties met dubbel gebruik, zoals boven parkeerplaatsen. Tegelijkertijd ondersteunen we initiatieven die bijdragen aan duurzame energieopwekking. Voorbeelden zijn het zonnepark Hooibroeken in samenwerking met Energiek Heusden en de voormalige stortplaats: het project Bakkersdam, waar de gemeente actief meewerkt aan lokaal eigendom.
- 5** **Bedrijventerreinen benutten**. De gemeente geeft prioriteit aan energiebesparing en verduurzaming op bedrijventerreinen.

2. DUURZAAMHEID

ENERGIETRANSITIE EN KLIMAATPROOF

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 6** Dat de agrarische sector een belangrijke rol vervult in de lokale energietransitie en duurzame energieopwekking. De gemeente onderzoekt samen met agrarische ondernemers de mogelijkheden voor een lokale energiemaatschappij, waarbij groen gas uit **monomestvergisting** wordt opgewekt, naar voorbeeld van de gemeente Meierijstad. *Zie ook standpunt 2 in hoofdstuk 4: 'Buitengebied – Landbouw, Landschap en Waterbeheer.'*
- 7** **Lokale energiecoöperaties** stimuleren, zodat inwoners kunnen deelnemen aan duurzame opwek en lokaal eigendom realiseren. Waar nodig biedt de gemeente garanties of startfinanciering om initiatieven van de grond te krijgen.
- 8** Een **voorbeeldfunctie** van de gemeente. Goed voorbeeld doet goed volgen. Gemeentelijke gebouwen en projecten moeten duurzaam zijn. Dat is ook goed voor de portemonnee van de huurders, zoals verenigingen. *Zie ook standpunt 10 in hoofdstuk 10: 'Bestuur en Financiën - Fatsoenlijk en Duurzaam.'*
- 9** Het **Solidariteitsprincipe**. Ook financieel minder rendabele initiatieven, zoals een warmtenet in Hedikhuizen, verdienen ondersteuning. "Groen gas" als alternatief voor aardgas als de aanleg van een warmtenet of warmtepompen niet haalbaar is, bijvoorbeeld bij monumentale panden of binnen beschermd stadsgezicht.
- 10** Samenwerking en participatie. De energietransitie wordt door de gemeente samen met inwoners, bedrijven, verenigingen en lokale initiatieven vormgegeven. **Burgerparticipatie** is altijd vereist. De gemeente vergroot daarnaast de bewustwording bij inwoners en ondernemers door persoonlijke betrokkenheid te stimuleren (**energiecoöperaties**), communicatie (sociale media en lokale bijeenkomsten in buurthuizen) en informatie over subsidies en regelingen (Heusden duurzaam).
- 11** De **duurzaamheidssubsidie uitbreiden en de WOZ-grens verhogen**, zodat meer woningen in aanmerking komen voor isolatiemaatregelen en duurzaamheidssubsidies. Met energiecoaches ondersteunt de gemeente inwoners met een koopwoning actief om hun woning te verduurzamen.
- 12** **Veiligheid en leveringszekerheid**. Internationale samenwerking voor wind op zee moet hand in hand gaan met aandacht voor geopolitieke risico's en cyberveiligheid. Het verminderen van afhankelijkheid en het beschermen tegen invloeden van niet-welgezinde regimes vraagt om een robuuste strategie en samenwerking op alle niveaus.
- 13** Optrekken met relevante **samenwerkingspartners**: Rijk, woningcorporatie Woonveste, Huurdersvereniging Heusden, ondernemers, vastgoedeigenaren, parkmanagers, netbeheerders, energiebedrijven en energiecoöperaties. De gemeente zal strategische keuzes moeten maken over welke verduurzamingsambities waar en wanneer in uitvoering worden gebracht. Netcongestie vormt een groot probleem.
- 14** Financiële haalbaarheid. Bij elke verduurzamingsopgave kijkt de gemeente naar **betalbaarheid en effectiviteit**.
- 15** Actief samenwerken met woningcorporatie Woonveste om het aantal sociale huurwoningen met een **E, F en G label** vóór 2028 volledig uit te faseren, in lijn met de Nationale Prestatieafspraken.

2. DUURZAAMHEID

ENERGIETRANSITIE EN KLIMAATPROOF

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 16 Administratieve rompslomp** terugdringen bij het energieneutraal maken van woningen. De gemeente heeft wel speciale aandacht voor (rijks)monumenten vanwege behoud cultuurhistorische waarden. Verduurzaming van monumenten vergt maatwerkoplossingen en veel van de maatregelen zijn niet ongelimiteerd mogelijk.
- 17 Verbetering van lucht- en geluidskwaliteit** en verkeersveiligheid in onze dorpen en kernen. De gemeente zet daarom in op: elektrische en kleinere vracht- en bestelauto's voor bevoorrading, samen met ondernemers en leveranciers. Zorgt voor voldoende laadpunten op bedrijventerreinen en strategische locaties. Geeft voorrang of lagere tarieven voor duurzame voertuigen bij vergunningen en laadplekken. Onderzoekt of regionale samenwerking én lokale mobiliteitshubs langs de A59 voor efficiënte distributie mogelijk is, en overweegt om te starten met invoering van zero-emissie zones door middel van fasering. Dringt daarnaast actief de overlast van rook van houtstook terug, en houdt oog voor zorgen over straling en elektromagnetische velden in de leefomgeving. Dit alles om de gezondheid en leefkwaliteit van onze inwoners te beschermen.
- 18 Zuinig omgaan met (aanwezig) groen** in de gemeente. Dit is goed voor het milieu, water afwikkeling en verkoeling in hete zomers. Voor elke door de gemeente gekapte boom worden er twee terug geplant. Daarbij wordt er bewust naar boomsoorten gekeken die passen bij ons veranderende klimaat: soorten die goed tegen droogte kunnen, bijdragen aan schaduw en verkoeling, én de biodiversiteit versterken.
- 19** Kijken naar de **meest duurzame en betaalbare manier van afval inzamelen**. Zwerfafval en bijbehorende overlast door ongedierte pakt de gemeente proactief aan.
- 20 Regionale samenwerking en noodscenario's voor afvalinzameling.** Heusden maakt met omliggende gemeenten en afvalverwerkers afspraken voor noodopvang bij storingen en stelt een continuïteitsplan op voor tijdelijke overslaglocaties of alternatieve routes. Ook zet de gemeente in op zekerheid door heldere afspraken in het (toekomstig) contract over continuïteit en compensatie bij storingen en onderzoekt of het hebben van meerdere (beschikbare) verwerkingspartners onze afhankelijkheid van de Afvalstoffendienst 's-Hertogenbosch vermindert.
- 21** De realisatie van **laadpalen** gelijke tred houdt met de behoefte. Door snelle en betaalbare laadpalen te realiseren op bedrijventerreinen, bij supermarkten en andere centrale locaties, hoeft de parkeerdruk in de wijken niet toe te nemen.

An elderly couple is walking away from the camera on a dirt path in a forest. The woman on the left has short white hair and is wearing a grey textured sweater and dark trousers. The man on the right is wearing a blue cap, a dark jacket, and grey trousers. The path is covered with fallen leaves, and the trees around them have some autumn-colored foliage.

3. SOCIAAL DOMEIN

ZORG EN VERBONDENHEID

3. SOCIAAL DOMEIN

ZORG EN VERBONDENHEID

Regie op toegang en aanbod

Sinds de decentralisaties in 2015 is de gemeente Heusden verantwoordelijk voor vrijwel het hele sociaal domein: zorg, welzijn, armoedebelid, schuldhelpverlening, werk, onderwijs en opvoed- en inkomensondersteuning. Deze verantwoordelijkheid raakt alle inwoners. Korte lijnen, samenwerking en daadkracht blijven daarom essentieel om ondersteuning dichtbij en effectief te organiseren. In het sociaal domein zorgt de gemeente Heusden voor regie op toegang, aanbod en uitvoering. Het CDA Heusden staat voor **betrokkenheid, dienstbaarheid en zo min mogelijk bureaucratie**. Goede zorg en een stevig vangnet blijven prioriteit, tegen redelijke kosten. We stimuleren samenwerking: bewoners, zorgorganisaties en maatschappelijke partners zoals verenigingen en kerken bundelen hun krachten om initiatieven te ontplooien en samen oplossingen te vinden.

Belang van positieve gezondheid

Het CDA Heusden onderschrijft het belang van positieve gezondheid en preventie, zoals verankerd in de gemeentelijke plannen. **Gezondheid betekent meer dan niet ziek zijn:** het gaat om veerkracht, eigen regie en een sterke sociale basis. Daarom steunen wij initiatieven die kinderen en jongeren stimuleren om actief en gezond te leven, en die eenzaamheid en psychische kwetsbaarheid tegengaan. Vanuit onze kernwaarden leggen wij extra nadruk op samenwerking met **lokale verenigingen, vrijwilligers en kerken**, zodat preventie niet alleen een taak van de overheid is, maar een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarbij willen we ook informele netwerken versterken, mantelzorgers en vrijwilligers ondersteunen en lokale activiteiten zichtbaar maken via toegankelijke platforms zoals Kom erbij Heusden, Heusdenvoorelkaar en Doe mee in Heusden.

Huishoudelijke hulp

Huishoudelijke hulp is voor veel inwoners **onmisbaar** om zelfstandig te blijven wonen. Betrouwbare en toegankelijke ondersteuning blijft een prioriteit. De gemeente moet ervoor zorgen dat inwoners kunnen rekenen op continuïteit. Per 1 januari 2026 starten twee nieuwe aanbieders van hulp bij het huishouden. Deze overgang vraagt om goede regie, zodat er geen wachttijden ontstaan en iedereen tijdig de benodigde hulp ontvangt. Het CDA Heusden wil dat **aanbestedingsprocedures** nooit leiden tot onderbreking van ondersteuning en dat continuïteit altijd gewaarborgd is.

Multifunctionele accommodaties

Het CDA Heusden **investeert in ontmoetingsplekken** die sociale samenhang versterken. Multifunctionele accommodaties (MFA's) zoals Het Knooppunt in Oudheusden en de geplande MFA in Elshout, waar ook 't Rad en Sociëteit D'n Elshof hun plek krijgen, brengen voorzieningen samen en versterken de sociale samenhang in onze kernen. Ook **bestaande ontmoetingsplekken** zoals De Korf en De Mand in Vlijmen, De Sociëteit en Lokaal 23 in Heusden-Vesting, De Schakel en Het Steunpunt in Oudheusden, Dorpshuis den Bork en 't Patronaat in Nieuwkuijk, De Stulp en Stichting Hunenhof in Drunen, Dorpshuis De Haarstek in Haarsteeg, Dorpshuis Den Hoek in Heesbeen en het Dorpshuis Herpt spelen een cruciale rol. Hier komen inwoners samen voor activiteiten, ondersteuning en sociale verbinding. Deze **voorzieningen** moeten behouden blijven en waar nodig versterkt worden, zodat iedere kern of dorp een plek heeft om elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te ondernemen. Daarnaast zijn de bibliotheken in Drunen (De Voorste Venne), Vlijmen en Oudheusden onmisbare **culturele en educatieve centra**. Met boeken, studieplekken, cursussen en digitale ondersteuning dragen zij bij aan leren, ontmoeten en participatie. Het CDA Heusden wil dat deze bibliotheken toegankelijk blijven en zich verder ontwikkelen als inspirerende plekken voor zelfstudie en leesplezier.

3. SOCIAAL DOMEIN

ZORG EN VERBONDENHEID

Belang van senioren

Ouderen zijn een waardevolle kracht in onze samenleving. Voor CDA Heusden is het essentieel dat zij actief kunnen blijven meedoen en zich verbonden voelen met hun omgeving. Seniorenverenigingen in alle kernen, zoals KBO-afdelingen en lokale ouderenverenigingen, spelen hierin een cruciale rol. Zij bieden **ontmoeting**, activiteiten en ondersteuning, en helpen eenzaamheid voorkomen.

Goed onderwijs als basis en jeugdzorg

Het CDA Heusden vindt dat ieder kind **gelijke kansen** verdient, ongeacht achtergrond. Onderwijs alleen verkleint de kloof niet; kinderen uit kwetsbare gezinnen profiteren minder van bestaande voorzieningen. Meer kansengelijkheid is niet alleen goed voor het individu, maar ook voor onze economie en samenleving. De gemeente speelt hierin een actieve rol door opvoedondersteuning en laagdrempelige hulp dicht bij huis te organiseren. Met stevige lokale teams zoals het Jeugd- en Gezinsteam (JGT) en Wijk- en Welzijnsteam (WWT) kan Heusden preventieve ondersteuning bieden, vroegsignalering verbeteren en samenwerken met **educatieve voorzieningen**. Zo voorkomen we dat problemen escaleren en versterken we de sociale basis. Daarbij is maatwerk essentieel: algemene **standaardprogramma's**, zoals groepstrainingen voor weerbaarheid of assertiviteit, lossen niet altijd de specifieke problemen of angsten van een individu op. Beleid en uitvoering moeten ruimte bieden voor persoonlijke begeleiding en oplossingen die aansluiten bij de unieke situatie van het kind en het gezin.

Armoede en schuldpreventie

Niemand mag buitenspel staan door **geldzorgen** of hoge energiekosten. Het voorkomen van armoede en schulden vraagt om vroegsignalering en snelle hulp, in samenwerking met woningcorporatie Woonveste, zorgverzekeraars en energiebedrijven. Energiecoaches helpen inwoners besparen en verduurzamen, zodat energiearmoede lokaal wordt aangepakt. Tegelijkertijd zet de gemeente actief in op het gebruik van Europese middelen uit het Sociaal Klimaatfonds (€720 mln.) om projecten te realiseren voor woningisolatie, energie-efficiëntie en emissievrije mobiliteit. Door tijdig deel te nemen aan nationale coördinatieprocessen en betrouwbare lokale data aan te leveren, kan Heusden inwoners direct helpen én bijdragen aan een rechtvaardige klimaattransitie. Veel inwoners weten niet welke regelingen, toeslagen en voorzieningen voor hen beschikbaar zijn. Inwoners moeten in één oogopslag zien welke hulp en regelingen voor hen beschikbaar zijn. Daarom werkt de gemeente samen met het **Financieel Paspoort**, een digitale app die gekoppeld is aan Voorzieningen.nl. Via deze koppeling zien onze inwoners in één overzicht welke landelijke én lokale regelingen beschikbaar zijn, zoals bijzondere bijstand, de HeusdenPas of energietoeslagen. Dit vermindert bureaucratie en geeft inwoners meer regie over hun eigen situatie.

Aandacht voor inclusie

Sinds 2016 zijn gemeenten wettelijk verplicht een **Lokale Inclusie Agenda (LIA)** op te stellen op basis van het VN-verdrag Handicap. De gemeente Heusden heeft nog geen aparte LIA, omdat het college stelt dat inclusie al is verankerd in de beleidsvisie op de sociale basis. Het CDA Heusden vindt dat inclusie meer vraagt dan een uitgangspunt: inclusie moet zichtbaar en toetsbaar beleid zijn.

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1 Mantelzorg en vrijwilligers ondersteunen** en versterken. De gemeente biedt extra ondersteuning en training voor mantelzorgers en vrijwilligers, zodat informele netwerken bijdragen aan gezondheid.

3. SOCIAAL DOMEIN

ZORG EN VERBONDENHEID

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 2 Eenzaamheid aanpakken.** De gemeente blijft initiatieven zoals Heusdenvoorelkaar en Kom erbij Heusden ondersteunen en maakt activiteiten zichtbaar via toegankelijke platforms zoals Doe mee in Heusden. We investeren in ontmoetingsplekken en werken samen met lokale verenigingen om ook ouderen actief te betrekken en isolement te voorkomen.
- 3 Dat huishoudelijke hulp** via de Wmo betrouwbaar, toegankelijk en van goede kwaliteit blijft. De gemeente zorgt voor regie op een soepele overgang, voldoende personeel en korte wachttijden, zodat inwoners kunnen blijven rekenen op ondersteuning. Daarbij staan kwaliteit, keuzevrijheid en het beperken van bureaucratie voor ons centraal.
- 4 Dat ouderen** actief blijven meedoen in onze samenleving. De gemeente zorgt voor structurele subsidie voor basisactiviteiten en bereikbaarheid, inclusief verbeteringen in toegankelijkheid.
- 5 Dat ieder kind een kansrijke start** krijgt. De gemeente zet de samenwerking voort met verloskundigen, kraamzorg, jeugdgezondheidszorg en lokale partners binnen de coalitie Kansrijke Start.
- 6 Structureel samenwerken** met scholen en kinderopvang om onderwijsachterstanden vroeg aan te pakken. De gemeente coördineert programma's voor voorschoolse educatie en brede talentontwikkeling en doet dit in het kader van de **Heusdense Educatieve Agenda (HEA)**.
- 7 Extra ondersteuning** bieden aan gezinnen in **kwetsbare wijken**. De gemeente breidt indien nodig de capaciteit van het Jeugd- en Gezinsteam en Wijk- en Welzijnsteam uit en zet actief in op opvoedondersteuning en preventieve hulp.
- 8 Investeren in digitale toegankelijkheid.** De gemeente zet actief in op digitale inclusie en bewustwording. Bijvoorbeeld door gemeentelijke regelingen of via samenwerking met maatschappelijke partners zoals Stichting Leergeld en Seniorenverenigingen. *Zie ook standpunten 1. en 2. in hoofdstuk 9: 'Digitalisering - Verantwoord, Inclusief en in Dienst van de Inwoners.'*
- 9 Investeren in multifunctionele accommodaties**, bibliotheken én bestaande ontmoetingsplekken. De gemeente realiseert MFA Het Knooppunt in Oudheusden en de geplande MFA in Elshout in nauwe samenwerking met betrokken partijen, zodat de bedrijfsvoering duurzaam en toekomstbestendig is. Alle kosten komen immers voor rekening en risico van de gemeente als een MFA niet van de grond komt. Daarnaast behouden en versterken we buurthuizen zoals De Korf, De Stulp, Den Hoek en andere dorps- en wijkcentra, zodat iedereen kan meedoen en sociale samenhang groeit. Ook bibliotheken in Drunen, Vlijmen en Oudheusden blijven toegankelijk en ontwikkelen zich verder als inspirerende plekken voor kennis, cultuur en ontmoeting.
- 10 Dat beleid niet uitsluitend bepaald wordt door de gemeente, maar ook door hulp- en zorgverleners, inclusief seniorenverenigingen.** Hun **participatie** bij de totstandkoming van zorgbeleid is noodzakelijk voor effectiviteit en efficiency. De gemeente betreft daarom actief (zorg)professionals bij beleidsontwikkeling. Daarmee zorgen we voor uitvoerbare oplossingen die aansluiten bij de praktijk.
- 11 Dat de gemeente actief inzet op maatwerk in jeugdhulp.** Standaardprogramma's zoals groepstrainingen zijn niet altijd voldoende; persoonlijke begeleiding moet beschikbaar zijn om specifieke problemen en angsten effectief aan te pakken.

3. SOCIAAL DOMEIN

ZORG EN VERBONDENHEID

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 12 Dat iedereen **eenvoudig toegang heeft tot hulp** en kansen om mee te doen. De gemeente investeert in financiële educatie op scholen en zorgt voor een laagdrempelige ondersteuning via één duidelijk loket en begrijpelijke informatie. Met de HeusdenPas, het Kindpakket en een gemeentepolis maakt Heusden deelname aan sport, cultuur en schoolactiviteiten mogelijk voor gezinnen en kinderen met een krappe beurs.
- 13 Dat het **Financieel Paspoort** door de gemeente breed beschikbaar en bekend wordt gemaakt, én dat inwoners actief geholpen worden bij het gebruik ervan, ook wie minder digitaal vaardig is. Zo zorgen we dat iedereen eenvoudig inzicht krijgt in regelingen en voorzieningen en dat hulp snel en effectief wordt geboden via lokale teams zoals het Wijk- en Welzijnsteam.
- 14 Een expliciete **Lokale Inclusie Agenda** opstellen. De gemeente moet hierin concrete maatregelen opnemen om de toegankelijkheid van voorzieningen, dienstverlening en participatie voor inwoners met een beperking te verbeteren. Dit maakt inclusie zichtbaar, toetsbaar en versterkt de sociale basis. De Agenda komt mede tot stand in overleg met de Heusdense maatschappelijke organisaties.

4. BUITENGEBIED

**LANDBOUW, LANDSCHAP
EN WATERBEHEER**

4. BUITENGEBIED

LANDBOUW, LANDSCHAP, WATERBEHEER

Heusdens cultuurlandschap

Het buitengebied van Heusden is al generaties lang een werk-, leef- en **cultuurlandschap**. Onze elf kernen liggen in een omgeving die in belangrijke mate door boerenhanden is gevormd. Heusden beschikt over rijk groen erfgoed: historische dijken met wielen, inundatiegebieden van de Zuiderwaterlinie, het slagenlandschap van de Hooibroeken, de Maas en het Oude Maasje, griendbossen langs de Halve Zolenlijn, hoogwaardige hooipolders en de Inlaagdijk met natuurgebieden zoals Sompen en Zooislagen. Het **behoud, beheer en herstel van dit landschap vraagt om kennis, vakmanschap en samenwerking**. Agrariërs zijn hierin al generaties lang de rentmeesters van ons landschap, een taak waar zij trots op mogen zijn.

Kwaliteit en perspectief van de agrarische sector

Het is belangrijk om de kwaliteiten van onze agrariërs te behouden en verder te versterken, met oog voor een **evenwichtige balans tussen economische vitaliteit, ecologische duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit**. Naast landbouw wordt het buitengebied steeds vaker benut voor recreatie en duurzame energie. Dat brengt grote opgaven op het gebied van waterbeheer, natuurontwikkeling en energietransitie, die druk op de ruimte leggen. Wij zien hierin ook kansen: door deze opgaven in samenhang te benaderen, ontstaat een buitengebied waarin agrariërs kunnen blijven ondernemen, jonge boeren perspectief houden en zorgvuldig rentmeesterschap centraal staat. Zo zorgen we dat toekomstige generaties kunnen blijven genieten van dit prachtige landschap. Wij zien **drie pijlers** die elkaar versterken: landbouw als drager van een vitaal landschap en economische kracht, groen erfgoed als identiteitsbron en fundament voor recreatie en leefkwaliteit, en recreatie als mogelijkheid voor agrariërs om neveninkomsten te genereren en het platteland te vitaliseren. Samen kunnen deze pijlers het buitengebied laten doorgroeien naar een modern boerenlandgoed, waarin functies elkaar versterken en nieuwe economische perspectieven ontstaan.

Toekomstbestendig landbouwbeleid

Daarbij kiest het CDA Heusden voor gebiedsspecifiek, **zorgvuldig en toekomstgericht beleid**. Gemeentelijke pachtgronden moeten worden ingezet om verduurzaming mogelijk te maken én om jonge agrariërs perspectief te bieden, met transparante procedures en betrokkenheid van de raad bij uitvoeringsregelingen. We laten ruimte voor bedrijfsontwikkeling, maar binnen duidelijke kaders die natuur, water en landschap beschermen. **Slimme combinaties van functies** zoals agrotourisme, landschapsbeheer en natuur inclusieve bedrijfsvoering worden gestimuleerd, vanuit het besef dat het buitengebied niet alleen onder druk staat, maar juist kansen biedt wanneer we deze samen benutten. De economische ontwikkeling van het buitengebied vraagt om een aanpak waarin **kwaliteit** en **draagvlak** vooropstaan. Grootschalige bedrijfsontwikkeling in waardevol agrarisch landschap, zoals bij Hedikhuizen, wordt afgewezen wanneer ruimtelijke kaders en participatie ontbreken. Handhaving en naleving van het bestemmingsplan in buitendijks gebied, zoals in Drunen, zijn noodzakelijk. De gemeente moet hierin een **proactieve houding** aannemen: anticiperen, optreden waar nodig en afstemmen met andere overheden. Een betrouwbare overheid begint bij consistent uitvoeren van beleid. *Voor een nadere uitwerking van onze visie op het vestigingsbeleid verwijzen wij naar hoofdstuk 6: 'Economie en Werkgelegenheid - Lokaal, Sociaal en Toekomstgericht.'*

Waterkwaliteit

Water is een **bepalende factor** in het buitengebied. Van beken en sloten tot waterberging en natte natuur: het watersysteem draagt bij aan bodemkwaliteit, gewasontwikkeling, biodiversiteit, verkoeling en klimaatadaptatie. Inzetten op een robuust en toekomstbestendig watersysteem is noodzakelijk, met ruimte voor natuurlijke processen én agrarisch waterbeheer. Samenwerking met waterschappen, agrariërs, natuurorganisaties en buurgemeenten zoals 's-Hertogenbosch is daarbij onmisbaar. In regionaal verband, zoals binnen **HOWABO**, kunnen gezamenlijke opgaven zoals waterkwaliteit, berging en riooloverstorten effectiever worden aangepakt. In dat kader blijft CDA Heusden aandacht vragen voor innovatieve maatregelen bij riooloverstorten, als deze passen binnen de lokale en regionale context.

4. BUITENGEBIED

LANDBOUW, LANDSCHAP, WATERBEHEER

Ook de energietransitie vraagt om zorgvuldige afwegingen. CDA Heusden staat voor een aanpak waarbij landschappelijke impact, gezondheidseffecten, geluid, participatie en netinfrastructuur nadrukkelijk worden meegewogen. Daarnaast is nationale veiligheid een zwaarwegende factor. *Voor een nadere uitwerking van onze visie op de energietransitie verwijzen wij naar hoofdstuk 2: 'Duurzaamheid - Energietransitie en Klimaatproof.'*

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1** Behoud en versterking van het **karakteristieke landschap**, met aandacht voor coulisselandschappen, dijken, beken, houtwallen en historische verkavelingspatronen. Daarbij worden de langstraatstructuur en historische dijken expliciet behouden en versterkt als dragende elementen van het Heusdense landschap.
- 2** **Ondersteuning van agrarische ondernemers** bij verduurzaming, kringlooplandbouw en het behoud van familiebedrijven. Agrariërs die hun bedrijf willen verduurzamen worden actief door de gemeente ondersteund via gericht pachtbeleid en werkbare regelgeving, met behoud van verdienvermogen. *Zie ook standpunt 6 in hoofdstuk 2: 'Duurzaamheid – Energietransitie en Klimaatproof.'*
- 3** Ruimte geven aan **multifunctionele landbouw** door het versoepelen van regels en bieden van transparantie en duidelijkheid aan agrarische ondernemers.
- 4** **Gelijke behandeling bij gemeentelijke grondverhuur**, met transparantie en brede belangenafweging. De raad moet betrokken worden bij uitvoeringsregelingen zoals pachtbeleid, zodat diverse belangen en perspectieven worden meegewogen.
- 5** **Ruimte voor innovatieve vormen van landbouw** die bijdragen aan biodiversiteit, bodemkwaliteit en waterbeheer. De gemeente biedt geen ruimte aan de teelt van lelies en vergelijkbare teelten, tenzij dit binnen zorgvuldige, gebiedsspecifieke kaders voor gewasbescherming verantwoord kan plaatsvinden.
- 6** Dat **gezondheid** expliciet wordt meegewogen bij ruimtelijke keuzes in het buitengebied. De gemeente houdt bij nieuwe en aankomende woningbouw en gevoelige functies (zoals zorg en onderwijs) rekening met advies van de Gezondheidsraad. Voor bestaande situaties zet de gemeente in op dialoog met de ondernemers, om samen te verkennen welke maatregelen mogelijk zijn, zoals aanpassing van stalsystemen, emissiereductie of (waar nodig en binnen wettelijke kaders) beëindiging van activiteiten.
- 7** Terughoudendheid bij het bestemmen van **vrijkomende agrarische bedrijven (VAB)** voor woningbouw of bedrijventerrein. Tegelijkertijd worden door de gemeente nieuwe, passende bestemmingen toegestaan om leegstand en verloedering te voorkomen, met verkorte procedures waar mogelijk.
- 8** De ontwikkeling van een **concreet, transparant en realistisch afwegingskader om kleinschalige woonzorginitiatieven op VAB-locaties** te kunnen realiseren, met aandacht voor kwaliteit, landschap en leefbaarheid.
- 9** Behoud van het **open buitengebied** door grootschalige bedrijvigheid te weren. Ontwikkelingen zoals een megaloods bij Hedikhuizen zijn onwenselijk en horen thuis op een bedrijventerrein. Voor de gemeente geldt: Ruimtelijke kaders en participatie moeten leidend zijn. *Zie ook standpunt 11 in hoofdstuk 6: 'Economie en Werkgelegenheid - Lokaal, Sociaal en Toekomstgericht.'*
- 10** Versterking van de **recreatieve functie**, met aandacht voor wandel- en fietsroutes, rustpunten en landschapsbeleving.

4. BUITENGEBIED

LANDBOUW, LANDSCHAP, WATERBEHEER

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 11** Versterking van het **agrotourisme** als bron van aanvullende werkgelegenheid en vitalisering van het platteland.
- 12** Aandacht voor de rol van het buitengebied in **klimaatadaptatie**, zoals waterberging, verkoeling en biodiversiteit.
- 13** Een actief beleid op het behoud van **agrarisch erfgoed**, met mogelijkheden voor herbestemming en educatie. Agrarisch erfgoed wordt structureel op de gemeentelijke agenda geplaatst, vanwege de waarde voor identiteit buitengebied, recreatie en kwaliteit landschap.
- 14** Versterking van het **watersysteem** in het buitengebied, met aandacht voor waterkwaliteit, natuurlijke berging en ecologisch herstel. De gemeente staat open voor innovatieve maatregelen bij riooloverstorten, mits deze passen binnen de ruimtelijke en hydraulische context van de gemeente.
- 15** Bevorderen van bewustwording en **gedragsverandering rondom watervervuiling**, bijvoorbeeld door educatiecampagnes en zichtbare maatregelen in de openbare ruimte.
- 16** **Behoud van het kleinschalige karakter van het landschap** bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Voor de gemeente geldt: Duidelijke kaders voor schaal en inpassing.
- 17** **Bescherming van groene erfgoedelementen** zoals monumentale bomen, lanenstructuren, oude boerderijen en historische erven. Groen erfgoed wordt structureel op de gemeentelijke agenda geplaatst, vanwege de waarde voor recreatie, wateropgaven, natuurherstel én economische kansen.
- 18** **Samenwerking met natuur- en milieuorganisaties.** Denk aan organisaties als Het Vlijmens Lint, maar ook met onze agrariërs en erfgoedinstellingen om het buitengebied toekomstbestendig te maken.
- 19** Bescherming van het aanzicht van de gemeente. Het **karakteristieke aanzicht** van de gemeente wordt beschermd: in het noorden Heusden-Vesting, in het zuiden het Nationaal Park de Loonse en Drunense Duinen.
- 20** Doortastende **aanpak van invasieve exoten** zoals de Japanse Duizendknoop en Aziatische hoornaars. De provincie Noord-Brabant heeft op 1 juli jl. een vernieuwd Plan van Aanpak Invasieve Exoten vastgesteld. In het nieuwe plan is er extra aandacht voor preventie, communicatie en voorlichting.
- 21** **Zorgvuldige afweging bij grootschalige energieprojecten** in het buitengebied, met aandacht voor nationale veiligheid, landschappelijke impact, gezondheid, participatie en netinfrastructuur. De gemeente staat daarnaast open voor alternatieve oplossingen buiten het eigen grondgebied, mits deze bijdragen aan een robuuste en duurzame energievoorziening. Tegelijkertijd erkent de gemeente het belang van eigen energievoorziening, zeker in een wereld waarin geopolitieke spanningen de kwetsbaarheid van internationale energiestromen blootleggen. *Zie ook standpunt 3 in hoofdstuk 2: 'Duurzaamheid – Energietransitie en Klimaatproof.'*
- 22** Een **integrale aanpak voor de aanpak van ondermijning in het buitengebied**, in samenwerking met de politie, officier van Justitie en Veiligheidsregio.

5. VERKEER

VEILIG EN DUURZAAM

Heusden

5. VERKEER

VEILIG EN DUURZAAM

Verkeer als verbindende kracht

CDA Heusden ziet mobiliteit als een verbindende kracht: het zorgt ervoor dat mensen elkaar kunnen ontmoeten, deelnemen aan het maatschappelijk leven en economische kansen benutten. Ons uitgangspunt is dat mobiliteit veilig, duurzaam, betaalbaar en toegankelijk moet zijn voor iedereen, met oog voor lokale wensen en de unieke kernen die Heusden rijk is. Wij geloven in een integrale benadering die zowel het autoverkeer, het openbaar vervoer, de fiets en voetganger als het goederenvervoer in samenhang beschouwt. Tegelijkertijd vragen we aandacht voor het behoud van leefbaarheid, het verminderen van verkeersdruk en het stimuleren van alternatieven die bijdragen aan een groene en gezonde gemeente.

Heusden bestaat uit diverse woonkernen, elk met hun eigen karakter, verkeersstromen en uitdagingen. CDA Heusden signaleert dat er sprake is van groeiend verkeer op hoofdwegen, toenemende parkeerdruk in sommige dorpen en kernen en een behoefte aan betere fietsverbindingen. De verbindingen met omliggende gemeenten en de ontsluiting richting belangrijke werkgebieden zijn essentieel voor de vitaliteit van onze regio.

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat

CDA Heusden zal de uitvoering van het project Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL) aandachtig en kritisch volgen. Wij hebben eerder tegen de plannen gestemd vanwege aantasting van landschappelijke waarden, zoals het afgraven van de spoordijk in de Baardwijkse Overlaat. Nu het project doorgaat, vinden wij het van groot belang dat de uitvoering zorgvuldig gebeurt. Dat betekent: behoud van ecologische en landschappelijke kwaliteit, transparante communicatie en voor Vlijmen tijdig inzetten op monitoring van verkeersstromen om te voorkomen dat eventuele extra verkeersdruk verschuift naar andere woonstraten. Daarnaast kijken wij verder dan het GOL-gebied. Het noordelijk deel van onze gemeente langs de N267 is structureel onderbelicht gebleven, terwijl de verkeersdruk daar fors toeneemt. Deze weg is cruciaal voor de ontsluiting van onze woonkernen en vormt de verbinding tussen de A59 en de A27 richting Gorinchem. Door regionale woningbouw en bedrijfsuitbreidingen in het Land van Heusden en Altena neemt de druk verder toe, met sluipverkeer als gevolg. CDA Heusden vindt dat de gemeente de regie moet pakken en samen met provincie, buurgemeenten en het Rijk duurzame oplossingen moet realiseren, zoals capaciteitsverbetering, slimme verkeersmaatregelen en investeringen in alternatieve mobiliteit. Alleen zo waarborgen we bereikbaarheid én leefbaarheid in het noordelijk deel van onze gemeente.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)

Verkeersveiligheid is een speerpunt binnen het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP). CDA Heusden onderschrijft de ambitie om het aantal verkeersslachtoffers terug te dringen en onveilige situaties in woonwijken, rond scholen en op fietsroutes aan te pakken. Dit vraagt om duidelijke ruimtelijke inrichting, snelheidsbeperkende maatregelen en het actief betrekken van inwoners bij het signaleren van knelpunten.

Wij pleiten voor het continu monitoren van verkeersstromen, het uitvoeren van verkeersveiligheidsonderzoeken en het waar nodig aanpassen van infrastructuur. Voorlichting en educatie, bijvoorbeeld via scholen en wijkverenigingen, zijn onmisbaar om het verkeersbewustzijn te vergroten.

Fietsen is gezond

De fiets heeft een belangrijke rol in het gemeentelijk mobiliteitsbeleid. Heusden heeft prachtige fietsroutes, maar deze zijn niet overal even veilig of comfortabel. Investeringen in verlichting, onderhoud en het wegnemen van obstakels zijn noodzakelijk. Fietsparkeergelegenheid bij voorzieningen, scholen en winkels moet op orde zijn, zodat de fiets een aantrekkelijk alternatief wordt voor korte ritten. CDA Heusden zoekt graag de samenwerking met partijen als de Fietzersbond en VVN-afdeling Heusden.

5. VERKEER

VEILIG EN DUURZAAM

Parkeerproblematiek

Parkeren blijft een terugkerend probleem in sommige dorpen en kernen. CDA Heusden pleit voor maatwerk: elke dorp of kern heeft eigen behoeften en uitdagingen. Door bewoners en ondernemers actief mee te laten denken over oplossingen, kunnen knelpunten op een gedragen manier worden aangepakt. **Slimme parkeersystemen**, deelparkeerplaatsen en het inzetten op fietsgebruik en bewaakte fietsenstallingen dragen bij aan een evenwichtige verdeling van de ruimte.

Mobiliteit en nieuwbouw

Bij **nieuwbouw- en herontwikkelingsprojecten** is het belangrijk om voldoende parkeervoorzieningen en (snel)laadpalen te realiseren, met oog voor toekomstige trends in mobiliteit en autogebruik. **Nieuwe woonwijken** moeten goed ontsloten worden.

Communicatie en participatie

Het succes van het gemeentelijk verkeer en parkeerbeleid staat of valt met goede communicatie en **participatie**. CDA Heusden vindt het essentieel dat inwoners, verenigingen en ondernemers actief betrokken worden bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het mobiliteitsbeleid. Door periodieke bijeenkomsten, digitale platforms als PolisNL en participatieprojecten kan het draagvlak worden vergroot en kunnen ideeën uit de gemeenschap direct worden meegenomen.

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1** Het **(doorgaand) vrachtverkeer** in de gemeente verminderen. Omdat het zorgt voor geluidsoverlast, gevaarlijke (verkeers)situaties, fijnstof en schade. De gemeente moet in overleg met bewoners en ondernemers limieten stellen aan afmetingen en gewicht van voertuigen en de tijden waarop deze toegang hebben tot kwetsbare omgevingen.
- 2** **Te hard rijden voorkomen.** In overleg met buurten kijken naar waar de verkeersveiligheid beter kan en gepaste maatregelen nemen.
- 3** **Fietsen aantrekkelijker maken.** Mede door het toenemende gebruik en bereik van de elektrische fiets is er naast de behoefte aan brede, veilige en goed onderhouden fietspaden een behoefte aan de juiste faciliteiten op de bestemming. Denk aan voldoende (camera-) bewaakte stallingsruimte, laadpunten en het inrichten van fietspaden voor de elektrische fiets. Voor al deze zaken moet aandacht komen, met name in (en om) de kernen waar veel bezoekers komen.
- 4** **Voldoende toegang tot openbaar vervoer (OV)** en de buurtbus voor goede bereikbaarheid van kleine kernen en industrieterreinen. Het CDA wil dat de gemeente zich bij de provincie hiervoor inzet.
- 5** **Meer parkeerruimte** aan de rand van Heusden-Vesting, met adaptieve bewegwijzering naar vrije parkeerruimte. Hierdoor worden onnodige verkeersbewegingen in het stadje voorkomen.
- 6** Dat de gemeente **lokale initiatieven ondersteunt** die bijdragen aan verkeersveiligheid. Dat kan bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van materialen (tijdelijke snelheidremmers of snelheidswaarschuwingen), ondersteuning bij buurtacties (kleine subsidies), digitale participatie (app of online enquêtes) en verkeerseducatie in samenwerking met VVN Heusden.
- 7** Behoud van de **historische spoorbruggen** en de natuur bij het fietspad langs de "Halvezolenlijn." De gemeente gaat zorgvuldig om met de historische elementen en landschappelijke waarden, zoals de spoordijk in de Baardwijkse Overlaat.

5. VERKEER

VEILIG EN DUURZAAM

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 8 Bij renovatie van bestaande **fietspaden** deze zoveel mogelijk aanpassen aan de huidige CROW-normering. De gemeente kan dit borgen door bij aanbestedingen expliciet te eisen dat ontwerp en uitvoering conform CROW zijn.
- 9 Aandacht voor de ontsluiting van **nieuwe woonwijken** zoals “de Oosters” in Oudheusden. De capaciteit van de wegen in en rond Oudheusden wordt nu al overschreden.
- 10 Een **kortere en veiliger fietsroute van “de Oosters”** in Oudheusden naar de middelbare school en sportvoorzieningen in Drunen. Bijvoorbeeld door aanpassing bestaande route naar de Elshoutseweg.
- 11 Een **vrij liggend fietspad langs de Lambertusstraat** bij Hedikhuizen en een veilige oversteekplaats op de Groenstraat op weg naar de bus, school of werk.
- 12 **Kwetsbare verkeersdeelnemers** zoveel mogelijk scheiden van snel verkeer. De gemeente herstelt het (vrijliggend) fietspad op de schoolroute langs de Steenweg tussen Oudheusden en Heusden-vesting.
- 13 Naast **voldoende laadpalen** in de wijken ook betaalbare snellaadpalen bij **supermarkten** en **openbare voorzieningen**. De gemeente kan dit realiseren door samen te werken met laadpaal exploitanten en supermarkten. Als er sprake is van nieuwbouw of herontwikkeling kan de gemeente laadvoorzieningen verplicht te stellen, indien daar vraag naar is (via data-analyse).
- 14 De uitvoering van het **GOL-project actief en kritisch volgen**. De **groencompensatie** binnen het GOL-project mag niet worden gezien als een formaliteit, maar als een essentiële voorwaarde voor natuurontwikkeling en leefbaarheid. De gemeente moet dit bewaken en voorkomen dat eventuele extra verkeersdruk verschuift naar andere delen van Vlijmen.
- 15 Speciale aandacht voor de toenemende drukte op de **N267** en het sluipverkeer dat hierdoor ontstaat. De gemeente gaat regie nemen door samen met de regio en provincie te werken aan een duurzame oplossing voor de toenemende drukte op de N267 en sluipverkeer. Dit doen we door slimme mobiliteitsoplossingen (bijvoorbeeld speciale korting gebruik Bernse veer voor lokale inwoners en ondernemers), investeringen in infrastructuur en een actieve lobby voor regionale knelpunten.

6. ECONOMIE & WERKGELEGENHEID

LOKAAL & TOEKOMSTGERICHT

6. ECONOMIE & WERKGELEGENHEID

LOKAAL & TOEKOMSTGERICHT

Sterke lokale economie

Een sterke lokale economie is de ruggengraat van een vitale gemeente. In onze kernen zijn veel ondernemers actief, van familiebedrijven tot innovatieve startups, van horeca tot culturele instellingen. Het behouden en **versterken van deze bedrijvigheid** is cruciaal. Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, dragen bij aan de leefbaarheid van onze kernen en spelen een sleutelrol in maatschappelijke opgaven zoals duurzaamheid, sociale inclusie en innovatie. We zetten in op goede randvoorwaarden voor ondernemerschap: duidelijke regelgeving, betrouwbare handhaving en een toegankelijke gemeentelijke organisatie. Een sterk ondernemersklimaat zorgt ervoor dat inwoners dicht bij huis kunnen werken, winkelen en genieten van horeca en andere voorzieningen. Het CDA Heusden wil ruimte geven aan het **MKB** en **lokale ondernemers**. Tegelijkertijd erkennen we dat economische activiteiten impact kunnen hebben op de leefomgeving. Denk aan verkeersdrukte, geluidsoverlast of verstoring van het karakter van dorpen en het buitengebied. Daarom pleit het CDA Heusden voor een **zorgvuldige afweging** bij vergunningverlening, waarbij economische kansen worden afgewogen tegen ruimtelijke kwaliteit, draagvlak en de identiteit van onze kernen.

Ondernemen in het buitengebied

Het CDA Heusden is een ondernemerspartij, maar niet blind voor de gevolgen van economische groei. We geloven in de kracht van **lokale bedrijvigheid** én in de verantwoordelijkheid om onze leefomgeving te beschermen. We kiezen voor een koers waarin economische ontwikkeling hand in hand gaat met ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en draagvlak. We stimuleren ondernemerschap, maar stellen ook grenzen waar dat nodig is. Niet alles wat kan, moet. De **Omgevingsvisie** benadrukt dit uitgangspunt. De visie stelt dat **“niet alles overal kan”** en onderstreept het belang van een integrale benadering van wonen, werken, natuur en mobiliteit. Het CDA Heusden onderschrijft deze lijn: we willen ruimte bieden aan ondernemerschap, maar binnen duidelijke kaders die recht doen aan de identiteit van onze kernen, het **landschap** en de leefbaarheid van onze dorpen. Dat geldt in het bijzonder voor onze drie stadscentra. Vlijmen, Heusden-Vesting en Drunen vervullen elk een eigen rol, van historisch toeristisch centrum tot winkelgebied en ontmoetingsplek. **Investeren in levendige centra** die niet alleen economisch functioneren, maar ook recht doen aan hun omgeving, bewoners en historie, is essentieel. We streven ernaar toeristen meer te bieden, met een ervaring die kwaliteit, gastvrijheid en authenticiteit uitstraalt. Zodat zij graag terugkeren. Dat vraagt om maatwerk, visie en samenwerking. Het buitengebied speelt een cruciale rol. Nieuwe economische dragers zoals zorg, recreatie, agrotourisme, ecodiensten en verduurzaming versterken niet alleen de agrarische sector, maar dragen ook bij aan **leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit**. Deze benadering sluit aan bij onze visie op het buitengebied, waarin **multifunctioneel grondgebruik** en slimme combinaties van functies centraal staan. Zo creëren we economische kansen die passen bij het karakter van Heusden en zorgen we voor een toekomstbestendig platteland.

Horeca, toerisme, cultuur en recreatie

De **vrijetijdseconomie**, met toerisme, horeca, cultuur en recreatie, is van grote betekenis voor de gemeente Heusden. De unieke combinatie van historische charme, natuurlijke omgeving en regionale verbindingen maakt onze gemeente aantrekkelijk voor bezoekers én bewoners. Deze sector draagt niet alleen bij aan ondernemerschap en werkgelegenheid, maar ook aan gezondheid, ontmoeting en beleving. CDA Heusden wil deze versterken met oog voor kwaliteit, spreiding en balans met de leefomgeving. We steunen de inzet op meerdaags verblijf en kwalitatief hoogwaardige accommodaties. Balans tussen druk en draagvlak is essentieel.

Vestigingsbeleid

Het huidige gemeentelijk vestigingsbeleid van bedrijven dateert uit 2010 en is dringend aan **herziening** toe. Nieuwe ontwikkelingen vragen om actuele kaders en transparante besluitvorming. Samenwerking is de sleutel. We stimuleren overleg tussen gemeente, ondernemers, inwoners en belangenorganisaties. Bij de actualisatie van het **vestigingsbeleid** pleiten wij voor ‘vraaggericht ontwikkelen:’ het juiste bedrijf op de juiste plek. Bedrijfskavels moeten in eerste instantie beschikbaar zijn voor **bedrijven uit Heusden**.

6. ECONOMIE & WERKGELEGENHEID

LOKAAL & TOEKOMSTGERICHT

MKB als motor van de economie

Het midden- en kleinbedrijf (MKB) vormt de motor van onze lokale economie. Actieve ondersteuning van het **MKB** bij **innovatie**, verduurzaming en digitalisering is essentieel. Daarbij hoort ook het versterken van de regionale samenwerking, het benutten van externe financieringsmogelijkheden en het verbinden van ondernemers met onderwijsinstellingen en maatschappelijke partners. **We kiezen voor een economie die niet alleen groeit, maar ook waarde toevoegt aan de samenleving.** Dat betekent: eerlijke kansen voor lokale ondernemers, aandacht voor sociale werkgelegenheid, en ruimte voor maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan brede welvaart.

Digitalisering

Digitalisering is niet alleen een kans voor ondernemers, maar ook een uitdaging voor de arbeidsmarkt. Steeds meer banen worden gedigitaliseerd, wat vraagt om nieuwe vaardigheden. Het is belangrijk dat inwoners mee kunnen in deze ontwikkeling. Daarom pleiten wij voor nauwe samenwerking tussen gemeente, ondernemers en onderwijsinstellingen, zodat scholing en omscholing toegankelijk zijn en aansluiten op de vraag van de **arbeidsmarkt**.

Onderwijs en economie

CDA Heusden vraagt expliciet aandacht voor afstemming met **onderwijsinstellingen** bij economische beleidsvorming. Projecten die onderwijs en arbeidsmarkt verbinden, moeten niet alleen worden gesteund, maar ook structureel worden ingebed in lokaal en regionaal beleid. Denk aan samenwerking binnen de regio **Hart van Brabant** en initiatieven zoals het Datascience Centre of Excellence.

Veiligheid en economie

Veiligheid is een groeiende economische factor. In de regio Hart van Brabant zien we investeringen in **dataveiligheid en digitale weerbaarheid**, die leiden tot nieuwe werkgelegenheid. CDA Heusden wil inspelen op deze trend door lokaal talent te behouden en te koppelen aan deze nieuwe sectoren. Dit vraagt ook om een visie op wonen en mobiliteit, in samenhang met programma's als Bereikbaar Brainport.

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1 Ondernemers de juiste randvoorwaarden bieden.** De gemeente zorgt voor duidelijke regelgeving, betrouwbare handhaving en een toegankelijke gemeentelijke organisatie. Vergunningverlening moet zorgvuldig en transparant zijn, met oog voor de leefomgeving.
- 2 Structureel overleg voeren met het bedrijfsleven** over economische, maatschappelijke en digitale ontwikkelingen. Ondernemers zijn partners in de verduurzaming en ontwikkeling van onze gemeente.
- 3 Economische opgaven gezamenlijk oppakken** met ondernemers, inwoners en belangenorganisaties. Samenwerking en verbinding staan centraal. Het is én én, economische vitaliteit en maatschappelijke verantwoordelijkheid gaan hand in hand.
- 4 Investeren in onze levendige stadscentra** in Heusden-Vesting, Vlijmen en Drunen, met ruimte voor beleving, ontmoeting en kwaliteit. Passend bij het karakter van elke kern.
- 5 Lokale ondernemers eerlijke kansen geven** bij gemeentelijke aanbestedingen, met waardering voor hun maatschappelijke betrokkenheid. De gemeente speelt hierin een actieve rol door aanbestedingen zo in te richten dat lokale partijen kunnen meedoen, mits dit financieel en kwalitatief verantwoord is.

6. ECONOMIE & WERKGELEGENHEID

LOKAAL & TOEKOMSTGERICHT

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 6** Het **vestigingsbeleid uit 2010 actualiseren**, in lijn met de Omgevingsvisie. De gemeente formuleert duidelijke kaders voor uitbreiding en vestiging van bedrijven, met vraaggericht ontwikkelen als uitgangspunt.
- 7** Dat **bedrijfskavels** in eerste instantie beschikbaar moeten zijn voor bedrijven uit Heusden, binnen de kaders van het Didam-arrest.
- 8** Het **midden- en kleinbedrijf (MKB)** actief ondersteunen bij innovatie, verduurzaming en digitalisering. De gemeente doet dit in samenwerking met regionale partners via het Gemeentelijke Ondernemersplein of benutting van subsidiemogelijkheden via het innovatiebudget van de gemeente Heusden. *Zie ook standpunt 13 in hoofdstuk 9: 'Digitalisering - Verantwoord, Inclusief en in Dienst van de Inwoners.'*
- 9** **Ondernemers ondersteunen bij het vinden van externe financiering** en het benutten van regionale en landelijke subsidiemogelijkheden, zoals via de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM).
- 10** Ruimte bieden aan maatschappelijke ondernemingen en sociale **initiatieven die bijdragen aan werkgelegenheid en brede welvaart**. Bijvoorbeeld door erkende leer- werkbedrijven te ondersteunen in de regio.
- 11** Economische ontwikkeling in het **buitengebied** koppelen aan ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en draagvlak. De gemeente toetst elke aanvraag kritisch op verkeersdruk, landschappelijke inpassing, draagvlak onder omwonenden en verbetering van de omgeving op lange termijn, met aandacht voor fysieke, milieu- en economische ruimte. Niet alles wat kan, moet. *Zie ook standpunt 9 in hoofdstuk 4: 'Buitengebied – Landbouw, Landschap en Waterbeheer.'*
- 12** Inzetten op **digitale vaardigheden en scholing**, zodat inwoners toegang hebben tot nieuwe banen in een veranderende arbeidsmarkt. Dit vraagt om structurele samenwerking met onderwijsinstellingen en duurzame inbedding van onderwijs-arbeidsmarktprojecten in lokaal en regionaal beleid. De gemeente zet hierbij ook in op regionale samenwerking en het benutten van innovatieve initiatieven zoals het Data Science Centre of Excellence (DSCE) in Tilburg.
- 13** Inspelen op **veiligheid als economische drager**, met aandacht voor talentbehoud, woonopgaven en regionale samenwerking.
- 14** **Economische ontwikkeling verbinden met woon- en mobiliteitsopgaven**, zodat bedrijvigheid bijdraagt aan leefbare wijken, bereikbare werklocaties en behoud van lokaal talent. Dit doet de gemeente in samenhang met regionale programma's zoals Bereikbaar Brainport en de samenwerking binnen de regio's Hart van Brabant en Noordoost-Brabant.
- 15** **Multifunctioneel grondgebruik** in het buitengebied stimuleren, waarbij nieuwe economische dragers zoals zorg, recreatie, ecodiensten en verduurzaming worden gecombineerd met behoud van leefbaarheid.

7. CULTUUR, ERFGOED & SPORT

LEEFBARE KERNEN & ERFGOED

7. CULTUUR, ERFGOED & SPORT

LEEFBARE KERNEN & LEEFBAAR ERFGOED

Rijk en gevarieerd erfgoed

De gemeente Heusden beschikt over een rijk en gevarieerd **cultureel erfgoed** dat onze geschiedenis zichtbaar en voelbaar maakt. CDA Heusden zet zich in voor het behoud, de beleving en de toegankelijkheid van dit erfgoed. Voor huidige én toekomstige generaties.

CDA Heusden pleit voor een sterkere bescherming van de unieke Ringdijk rond onze gemeente. Deze dijk verdient een ontwikkeling tot groene en cultuurhistorische fietsroute, met ruimte voor kleinschalige horeca en rustpunten. Ook beeldbepalende elementen zonder monumentenstatus, zoals de boerderij-isotoop aan de Nassaudwarstraat 5, verdienen aandacht. Deze locatie kan een waardevolle weergave bieden van het vooroorlogse agrarische leven in onze kernen.

Het **Gouverneurshuis** bevestigen wij als museumlocatie voor de stedelijke ontwikkeling van Heusden-Vesting. Dit vraagt om passende faciliteiten en ondersteuning. Daarnaast willen wij dat ook de **naoorlogse geschiedenis** zichtbaar wordt in gemeentelijke monumenten. Het gebruik van het provinciaal Monumentenfonds wordt gestimuleerd, ook voor het aanwijzen en behouden van culturele landschappen. Deze **buitengebieden**, zoals de Biessertpolder, de Baardwijksche Overlaat en het gebied rond de Bergsche Maas, moeten toegankelijk blijven voor wandelaars en recreanten.

Kracht van verenigingen

In het licht van de samenwerking met Midden-Brabant is het wenselijk om de regio De Langstraat te revitaliseren als samenhangend netwerk van (dorps)kernen. Het lint van De Langstraat is uniek en verdient bescherming en ontwikkeling. **Cultureel erfgoed** is méér dan stenen. Het leeft in verenigingen zoals schuttersgilden, harmonieën en fanfares, en in organisaties zoals het **Vlijmens Lint** en de **Stichting Federatie Behoudt de Langstraatspoorbruggen (F.B.L.)**. **Heemkundekring Onsenoort** speelt een centrale rol in het bewaren en uitdragen van onze lokale geschiedenis in alle dorpen en kernen van de gemeente Heusden.

Herziening van het erfgoedbeleid

Met het oog op de Omgevingswet, waarin burgerparticipatie centraal staat, roept CDA Heusden op tot een actieve en participatieve herziening van het erfgoedbeleid waar bovengenoemde verenigingen en organisaties actief bij betrokken worden. Niet alleen een beleidsarme conversie, maar een toekomstgerichte aanpak in de geest van de nieuwe wet. CDA Heusden ziet cultureel erfgoed niet alleen als iets om te bewaren, maar ook als een **bron van kansen**. Erfgoed draagt bij aan de identiteit van onze kernen, versterkt de leefbaarheid en biedt een fundament voor recreatieve en toeristische ontwikkeling. Door erfgoed beleefbaar te maken, via routes, verhalen, musea en evenementen, ontstaat een waardevolle wisselwerking tussen cultuur, recreatie en economie. Dit vraagt om **samenwerking met ondernemers, verenigingen en regionale partners**, en om een beleid dat erfgoed niet alleen beschermt, maar ook actief inzet voor een vitale gemeente.

Kansen voor erfgoed

We maken een omslag naar denken in kansen voor erfgoed. Dat vraagt om samenwerking met ondernemers, verenigingen, organisaties en regionale partners zoals de Langstraat-gemeenten en om een solide vorm van participatie in lijn met de Omgevingswet 2032. **Respect voor de cultuurhistorische omgeving** dient daarbij als leidraad. Sport en bewegen zijn essentieel voor een gezonde en verbonden samenleving. CDA Heusden zet zich in voor een breed en **toegankelijk sportaanbod** in alle kernen. Sport verbindt mensen, bevordert gezondheid en draagt bij aan het welzijn van jong en oud. Daarom moet deelname aan sport voor iedereen mogelijk zijn, ongeacht leeftijd, inkomen of beperking.

Versterken sportaccommodaties

CDA Heusden pleit voor het behoud en de **versterking van sportaccommodaties**, waaronder openluchtzwembad Het Run, sporthal Dillenburcht en sportcentrum die Heygrave. Ook **kleinschalige sportvoorzieningen dicht bij huis verdienen aandacht**. Bij nieuwe bouwprojecten moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met de behoeften van lokale sportverenigingen.

7. CULTUUR, ERFGOED & SPORT

LEEFBARE KERNEN & LEEFBAAR ERFGOED

Daarom kiest CDA Heusden voor een **volwaardige binnensportvoorziening** bij de nieuwe basisschool **De Groene Bogen** in Drunen. Een sportzaal die niet alleen geschikt is voor bewegingsonderwijs, maar ook ruimte biedt aan onze verenigingen uit Drunen en Elshout. **(Sport)verenigingen** zijn belangrijk voor de sociale cohesie en kennen vaak een eigen identiteit. Voldoende faciliteiten in de eigen buurt dragen daaraan bij. Ook in het kader van duurzaamheid en veiligheid is het gewenst om het aantal verplaatsingen naar sportfaciliteiten buiten de eigen kern of dorp zoveel mogelijk te beperken.

Belang van vrijwilligers

Vrijwilligers zijn het fundament van onze (sport)verenigingen. Het CDA wil hen ondersteunen, onder andere door het aanvragen van VOG's te vergemakkelijken en samenwerking tussen scholen en sportverenigingen te stimuleren. Multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties, bijvoorbeeld voor ouderen of mensen met een beperking, draagt bij aan inclusie en efficiënt gebruik van voorzieningen.

Ontmoetlocaties in alle kernen

In onze dorpen en kernen willen we **toegankelijke beweeg- en ontmoetlocaties** realiseren. CDA Heusden zet in op versnelling van het huidige beleid, met prioriteit voor gebieden waar de afstand tot sportvoorzieningen bovengemiddeld groot is.

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1 Behoud van eigenheid in alle elf kernen** van de gemeente, door bescherming van karakteristieke structuren zoals historische panden, bedrijfsgebouwen, waterwerken, kerken en kapellen. Niet alleen individuele objecten, maar juist de biotoop waarin ze staan verdient bescherming.
- 2 Respect en handhaving van de monumentenstatus** van de 380 rijks- en gemeentelijke monumenten. De gemeente gaat nieuwe eigenaren actief informeren over de status en verantwoordelijkheden die bij hun pand horen. Dit door actieve informatievoorziening (folder) en een gemeentelijk aanspreekpunt voor vragen over onderhoud en restauratie (stadsarchitect).
- 3 Een dynamische monumentenlijst**, waarin ook het naoorlogse erfgoed en agrarische boerderij-erfgoed een volwaardige plek krijgen. De gemeente actualiseert de huidige monumentenlijst. Met als doel om ons erfgoed voor toekomstige generaties te behouden.
- 4 Een erfgoedbeleid dat kansen centraal stelt**, waarbij cultureel erfgoed wordt gezien als motor voor identiteit, leefbaarheid en lokale economie. De gemeente herzielt periodiek de monumentenlijst en werkt samen met historische verenigingen en experts om waardevolle objecten te identificeren.
- 5 Behoud van Heusden-Vesting als historisch en toeristisch hart** van de gemeente. De gemeente komt met een integrale visie waarin toerisme en leefbaarheid voor bewoners in balans zijn, en borgt daarmee het voorzieningenniveau (zoals de aanwezigheid van basisschool JPS) dat essentieel is voor de vitaliteit van de vestingstad. *Zie ook standpunt 1 in hoofdstuk 8: 'Recreatie en Toerisme – Vrijtijdseconomie, van Inwoner tot Bezoeker.'*
- 6 Groot onderhoud aan de stadswallen van Heusden-Vesting.** In de zuidwesthoek is sprake van afschuiving, wat risico's oplevert voor de veiligheid van inwoners en bezoekers. Het is tijd voor groot onderhoud, met oog voor veiligheid, erfgoedwaarde en toeristische aantrekkelijkheid.

7. CULTUUR, ERFGOED & SPORT

LEEFBARE KERNEN & LEEFBAAR ERFGOED

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 7 Speciale aandacht voor de kern Oudheusden.** De gemeente neemt de regie voor een integraal leefbaarheidsplan waarin alle relevante partners samenwerken: woningcorporatie Woonveste, jeugdwerk, welzijnsorganisaties, onderwijs, zorgaanbieders en vrijwilligersclubs onder leiding van een nog aan te stellen kwartiermaker. Dit plan moet bestaan uit fysieke-, sociale- en economische verbeteringen. Door alle gesprekspartners aan één tafel te brengen, ontstaat een gezamenlijke aanpak die versnippering voorkomt en de leefbaarheid structureel verbetert.
- 8 Voortzetting van het respectvol herdenken van het oorlogsverleden,** met aandacht voor alle woonkernen. De gemeente Heusden organiseert jaarlijks herdenkingen en onderhoudt de verschillende monumenten. We willen deze traditie behouden, zodat verhalen van angst, wanhoop, honger, de dood maar ook over geloof, vastberadenheid, veerkracht en kameraadschap levend blijven en de waarde van vrijheid doorgegeven wordt aan nieuwe generaties.
- 9 Actieve deelname aan regionale erfgoedinitiatieven.** De gemeente neemt een voortrekkersrol in het versterken van erfgoedbeleving. Dit gebeurt door deelname aan regionale initiatieven zoals Open Monumentendag, de Alliantie Zuiderwaterlinie en Linie1629. Het unieke Maasmonument in de Biessertpolder krijgt daarbij extra zichtbaarheid.
- 10 Structurele ondersteuning van Museum Het Gouverneurshuis,** het enige geregistreerde museum in de gemeente, zowel in onderhoud als in ontwikkeling en financiering. Dit betekent een verhoogde subsidie vanaf 2026, een onafhankelijk onderzoek naar de museale toekomst en een herziening van het subsidiebeleid.
- 11 Een volwaardige kerkenvisie,** in samenwerking met religieuze instellingen, gericht op behoud en toekomstbestendig gebruik van religieus erfgoed als drager van cultuur en identiteit.
- 12 Sport dichtbij en voor iedereen.** Een breed en toegankelijk sportaanbod in alle kernen is essentieel voor inclusie, gezondheid en ontmoeting. De gemeente gaat sporten in de buurt bevorderen door kleinschalige voorzieningen dicht bij inwoners te organiseren. In de Heusden-Vesting ontbreekt sinds de sluiting van de gymzaal aan de Demer een geschikte voorziening; hergebruik of vervanging is noodzakelijk om lokaal sporten weer mogelijk te maken.
- 13 Een volwaardige binnensportvoorziening bij de nieuwe basisschool De Groene Bogen** in Drunen, die niet alleen geschikt is voor bewegingsonderwijs, maar ook ruimte biedt aan sportverenigingen uit Drunen en Elshout. De gemeente speelt hierin een actieve rol door maatwerkonderzoek naar sportbehoefte per dorp of kern, aanvullend op de brede Synarchis-analyse te leveren en vervolgens te investeren in benodigde gemeenschapsvoorzieningen.
- 14 Behoud van openluchtzwembad Het Run** als maatschappelijke ontmoetingsplek. De gemeente benadrukt hiermee het belang van (lokale) toegankelijkheid: zwemmen is een laagdrempelige manier om te bewegen, geschikt voor alle leeftijden. Niet iedereen kan of wil naar een zwembad buiten de gemeente reizen, daarom zet de gemeente in op behoud en toekomstbestendige exploitatie.
- 15 Multifunctioneel gebruik van de sportaccommodaties,** afgestemd op diverse doelgroepen. De gemeente zorgt onder anderen voor goede toegankelijkheid zodat ook ouderen en mensen met een beperking kunnen deelnemen, en investeert in flexibele ruimtes en voorzieningen die geschikt zijn voor meerdere sporten en activiteiten.

8. RECREATIE EN TOERISME

**VRIJETIJDSECONOMIE: VAN
INWONER TOT BEZOEKER**

8. RECREATIE EN TOERISME

VRIJETIJDSECONOMIE: VAN INWONER TOT BEZOEKER

Uniek in toerisme

De gemeente Heusden kent een **unieke combinatie van historische charme en natuurlijke schoonheid**. Van de monumentale Vestingstad tot de Loonse en Drunense Duinen, van de Ringdijk tot het omliggende landschap: deze omgeving nodigt uit tot wandelen, fietsen, varen en cultuurbeleving. De nabijheid van de Efteling en de goede verbinding met 's-Hertogenbosch versterken de aantrekkingskracht van onze gemeente als toeristische bestemming. Het CDA Heusden ziet recreatie en toerisme als een belangrijke pijler onder de lokale economie én de leefbaarheid. De **vrijetijdseconomie draagt bij aan werkgelegenheid, voorzieningen en het woongenot van inwoners**. Tegelijkertijd vraagt verdere groei om zorgvuldige keuzes. We kiezen daarom voor gezond toerisme: gericht op kwaliteit, service, bereikbaarheid en balans met de leefomgeving. Deze benadering sluit aan bij de Omgevingsvisie, waarin het uitgangspunt geldt dat “niet alles overal kan.” Ontwikkeling moet passen bij de identiteit en draagkracht van onze kernen, natuurgebieden en landschap.

Van Gogh Nationaal Park als regionale schakel

Met de officiële erkenning van het **Van Gogh Nationaal Park** in oktober 2024, krijgt de gemeente bovendien een nieuwe rol als toegangspoort tot een regionaal netwerk van natuur, cultuur en recreatie. Dit biedt kansen voor duurzame ontwikkeling, streekpromotie en samenwerking. Wij willen dat Heusden zich profileert als gastvrije en karaktervolle entree tot het Nationaal Park, met passende voorzieningen en een herkenbare identiteit. **Recreatie is meer dan toerisme alleen**. Het gaat ook om lokale voorzieningen voor inwoners: veilige fietspaden, toegankelijke natuur, culturele evenementen en plekken voor lokale ontmoeting. Recreatie moet bijdragen aan gezondheid, sociale cohesie en brede welvaart. Dat vraagt om een integrale visie, waarin recreatie wordt verbonden met mobiliteit, erfgoed, natuur en economie. Daarbij hoort ook aandacht voor maatschappelijke functies zoals buurthuizen en ontmoetingsplekken, zodat onze centra ook buiten het toeristenseizoen bijdragen aan leefbaarheid.

Kracht van centrumgebieden

Onze drie centrumgebieden: **Vlijmen, Heusden-Vesting en Drunen**, vervullen elk een unieke rol in de vrijetijdseconomie. CDA Heusden wil deze centra versterken als plekken van beleving, ontmoeting en economische vitaliteit. Samenwerking tussen ondernemers, inwoners en de gemeente is daarbij essentieel. Wij kiezen voor een vrijetijdseconomie die in balans is met de omgeving. **Horeca, cultuur en toeristische & recreatieve ondernemers** zijn onderdeel van het lokale **MKB** en verdienen duidelijke kaders en ondersteuning bij innovatie en verduurzaming. Voor een nadere uitwerking van onze economische visie verwijzen wij naar hoofdstuk 6: ‘Economie en Werkgelegenheid – Lokaal, Sociaal en Toekomstgericht.’

Een beter evenementenbeleid

Het gemeentelijk **evenementenbeleid** is verouderd en wordt daarom geactualiseerd. CDA Heusden wil concrete locaties aanwijzen als evenemententerrein en zorgen voor een duidelijk aanspreekpunt voor organisatoren. **De gemeente faciliteert evenementen die bijdragen aan de sociale cohesie en de lokale economie**. Daarnaast geven we ook extra aandacht aan evenementen voor jongeren. Door het verdwijnen van veel uitgaansgelegenheden moeten jongeren voor ontmoeting uitwijken naar de stad. Ook spant de gemeente zich in om **evenementenvergunningen** ruim op tijd te publiceren en faciliteert zij een evenementenkalender.

Bijdragen aan levendige kernen

Balans tussen druk en draagvlak is cruciaal. Als lokaal bestuur vragen we van ondernemers en ondernemers dat zij bijdragen aan levendige kernen, het behoud van erfgoed en verantwoord ruimtegebruik. Dan moet je als overheid ook zelf visie tonen, beleid formuleren en handhaven waar nodig. Zeker in een historische kern als Heusden-Vesting is wederkerigheid essentieel: duidelijke kaders, eerlijke communicatie en maatwerk waar dat nodig is. We investeren extra in **buurt bestuurt** en **schrappen regels** zo veel mogelijk om het organiseren van kleinschalige evenementen in de buurt te stimuleren.

8. RECREATIE EN TOERISME

Verkiezingsprogramma 2026-2030

VRIJETIJDSECONOMIE: VAN INWONER TOT BEZOEKER

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1 Regie op kwaliteit en spreiding.** De gemeente bewaakt dat toeristische groei in balans blijft met leefbaarheid, natuur en draagvlak. Voor Heusden-Vesting wordt dit vastgelegd in een integrale visie op de Vestingstad. Zie ook standpunt 5 in hoofdstuk 7: 'Cultuur en Sport - Leefbare Kernen, Levend Erfgoed.'
- 2 Samenwerking en participatie.** De gemeente is (mede) gesprekspersoon bij bijvoorbeeld dorps- en buurtgesprekken en ondernemersoverleggen, om samen met bewoners en ondernemers te bepalen wat nodig is voor de toekomst van recreatie en toerisme in onze kernen.
- 3** Heusden beter op de kaart zetten met gastvrije toegangspoort **Van Gogh Nationaal Park**. De gemeente profileert zich als entree tot het park met informatiepunten, passende voorzieningen en promotie, en neemt actief deel aan regionale samenwerking voor natuur, erfgoed en streekidentiteit.
- 4 Actualisatie van het evenementenbeleid.** Het huidige beleid is verouderd en wordt daarom volledig herzien. De gemeente realiseert een centrale evenementenkalender, wijst een aantal concrete locaties aan als evenemententerrein in het Omgevingsplan en **stimuleert een evenwichtig aanbod van (culturele) evenementen**, verspreid over het jaar en passend bij het karakter van de omgeving.
- 5 Een coördinator en belangenbehartiger voor evenementen.** Zo hebben organisatoren één duidelijk aanspreekpunt voor ondersteuning, vergunningen en samenwerking. CDA Heusden ziet de meerwaarde van evenementen voor ons voorzieningenniveau, de sociale cohesie en de lokale economie.
- 6 Ruimte voor jongereninitiatieven en evenementen.** Jongeren verdienen een bruisend aanbod in onze gemeente, om elkaar te ontmoeten en actief mee te doen. We willen initiatieven ondersteunen die bijdragen aan ontspanning, talentontwikkeling en verbinding. De gemeente helpt organisatoren bij het vergunningentraject en stimuleert samenwerking met lokale verenigingen en ondernemers.
- 7 Ruimte voor de gemeenschap.** Kleinschalige evenementen en buurtfeesten versterken sociale cohesie in onze dorpen en kernen. Daarom wil het CDA Heusden **minder regels voor verenigingen en initiatieven vanuit Buurt Bestuurt**. Voor deze activiteiten werkt de gemeente met meerjarige vergunningen om de regeldruk te verminderen.
- 8 Regionale samenwerking versterken.** De gemeente intensificeert samenwerking met Langstraatgemeenten op toerisme, erfgoed, natuur en mobiliteit.
- 9 Investeren in infrastructuur.** De gemeente zorgt voor veilige fietspaden en aansluiting van Oudheusden, Heusden-Vesting, Herpt, Hedikhuizen, Heesbeen en Doeveren op de toekomstige snelfietsroute A59.
- 10 Heldere kaders en handhaving.** De gemeente voert beleid uit met visie en handhaaft waar nodig.
- 11 Ondersteuning van lokale ondernemers.** Horeca, cultuur en toeristische & recreatieve ondernemers krijgen (indien nodig) hulp bij innovatie, verduurzaming en digitalisering, inclusief toegang tot regionale netwerken en subsidies.

9. DIGITALISERING

**VERANTWOORD,
INCLUSIEF EN IN DIENST
VOOR DE INWONER.**

9. DIGITALISERING

VERANTWOORD, INCLUSIEF EN IN DIENST VOOR DE INWONER.

Digitalisering als kans en verantwoordelijkheid.

Het CDA Heusden ziet digitalisering als een kans én een verantwoordelijkheid. **Digitale technologie moet bijdragen aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen**, waarin de overheid betrouwbaar en toegankelijk is, en waarin innovatie ten dienste staat van mens en gemeenschap. De coronapandemie heeft laten zien hoe belangrijk digitale middelen zijn geworden in ons dagelijks leven, van onderwijs tot zorg, van werk tot contact met de overheid. De gemeente Heusden mag hierin niet achterblijven. **Digitalisering is geen doel op zich**, maar een middel om de gemeentelijke dienstverlening te verbeteren, inwoners beter te betrekken en maatschappelijke opgaven slimmer aan te pakken. Het CDA Heusden vindt het van groot belang dat digitale vooruitgang plaatsvindt met oog voor de menselijke maat, veiligheid en inclusiviteit, zodat iedereen mee kan doen in de digitale samenleving.

Investeren in digitale inclusie

Niet iedereen kan vanzelfsprekend meekomen in deze digitale ontwikkelingen. Daarom is **investeren in digitale inclusie** noodzakelijk, onder meer via ondersteuning voor inwoners die moeite hebben met digitale overheidsdiensten, in samenwerking met bibliotheken en welzijnsorganisaties. **Digitale vaardigheden** verdienen structurele aandacht in het onderwijs en scholing, in samenwerking met ondernemers en maatschappelijke partners. De digitale overheid moet gebruiksvriendelijk en veilig zijn, met duidelijke communicatie, toegankelijke websites en een betrouwbare digitale identiteit. Daarnaast verplicht de herziene eIDAS-verordening (eIDAS 2.0) de gemeente Heusden om vanaf eind 2026 Europese digitale identiteitsmiddelen te ondersteunen. Ook treedt per 2026 de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer in werking, die burgers het recht geeft om digitaal berichtenverkeer met de gemeente te voeren. De cyberweerbaarheid van de gemeente moet worden versterkt. Dat betekent investeren in technische beveiliging, samenwerking met de **regionale veiligheidsregio Brabant Noord** en het opzetten van bewustwordingscampagnes voor inwoners over online risico's zoals phishing, nepwebsites, identiteitsfraude en desinformatie. De gemeentelijke organisatie moet voldoen aan de Europese NIS2-richtlijn (Cyberbeveiligingswet, verwacht Q2 2026) en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten. Deze wetten stellen strengere eisen aan digitale veiligheid, risicobeheersing en incidentrespons.

Digitalisering in het sociaal domein

Digitalisering biedt kansen in het sociaal domein, bijvoorbeeld via **eHealth-toepassingen** zoals beeldzorg, digitale zelfhulpprogramma's en slimme hulpmiddelen die mensen helpen langer zelfstandig thuis te wonen. De gemeente speelt hierin een actieve rol door deze toepassingen op te nemen in het **Wmo-beleid**, samen te werken met zorgaanbieders en te zorgen voor ondersteuning bij het gebruik ervan. Deze oplossingen moeten toegankelijk zijn voor iedereen, met behoud van privacy en oog voor de menselijke maat.

Digitalisering als kans voor ondernemers

Ook het lokale **MKB** verdient ondersteuning bij digitale transformatie. Ondernemers zien vaak kansen, maar ervaren niet altijd urgentie. Belemmeringen zoals gebrek aan kennis en financiering vragen om een actieve rol van de gemeente. CDA Heusden vindt het daarom belangrijk om eerst **in kaart te brengen welke digitale behoeften en drempels er lokaal spelen**. Op basis daarvan kan de gemeente ondernemers verbinden met regionale initiatieven, hen helpen bij het vinden van subsidies en samenwerking met onderwijsinstellingen stimuleren. Zo bouwen we aan een digitaal vaardige lokale economie.

Digitaal als het kan, aan de balie wanneer het moet

Tot slot moeten **digitale keuzes duurzaam en ethisch verantwoord** zijn. Dat betekent: kiezen voor energiezuinige systemen, circulaire ICT-inkoop en het beschermen van digitale burgerrechten zoals privacy en transparantie. De gemeente moet **kritisch zijn op het gebruik van algoritmes en AI**, en zorgen voor menselijke controle en uitlegbaarheid van digitale besluitvorming.

9. DIGITALISERING

VERANTWOORD, INCLUSIEF EN IN DIENST VOOR DE INWONER.

En hoewel steeds meer **gemeentelijke diensten** digitaal beschikbaar zijn, blijft persoonlijk contact belangrijk. Niet iedereen is digitaal vaardig of voelt zich prettig bij online communicatie. Daarom hecht het CDA Heusden aan het **behoud van de baliefunctie** op het gemeentehuis.

Investeren in digitalisering

De gemeente Heusden maakt bovendien deel uit van het **digitale huis van Thorbecke**. Het CDA Heusden onderschrijft de uitgangspunten van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS): samenwerking tussen overheidslagen, centrale afspraken met decentrale uitvoering, en investeren in digitaal vakmanschap. **De overheid is één van de grootste opdrachtgevers van digitale diensten** en heeft daarmee de mogelijkheid om richting te geven aan marktpartijen. Door gezamenlijk kaders te stellen, standaardisatie af te dwingen en afspraken te maken over beheer, versterken we onze grip op digitalisering en data. Deze ontwikkelingen vragen niet alleen om **bestuurlijke regie**, maar ook om structurele investeringen in digitale vakbekwaamheid en capaciteit binnen de gemeentelijke organisatie. Nieuwe verplichtingen brengen extra taken op het gebied van toezicht, beveiliging en dienstverlening met zich mee. Zo zorgen we dat publieke waarden voorop staan en innovatie in goede banen wordt geleid.

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1** Dat de gemeente actief investeert in **digitale inclusie en bewustwording**. Dit gebeurt door ondersteuning voor inwoners die moeite hebben met digitale overheidsdiensten, in samenwerking met bibliotheken, buurt- en dorpshuizen en welzijnsorganisaties. *Zie ook standpunt 8 in hoofdstuk 3: 'Sociaal Domein – Zorg en Verbondenheid.'*
- 2** **Digitale weerbaarheid** wordt door de gemeente gezien als een sociale opdracht, niet alleen als een technische vaardigheid. Daarom is er structurele aandacht voor digitale vaardigheden in onderwijs en scholing, in samenwerking met ondernemers en maatschappelijke partners. Denk aan de ontwikkeling van een lesmethode voor digitale vaardigheden en digitale veiligheid. Zie ook standpunt 8 in hoofdstuk 3: 'Sociaal Domein – Zorg en Verbondenheid.'
- 3** Een **gebruiksvriendelijke en veilige digitale overheid**. Met duidelijke communicatie en betrouwbare onlinedienstverlening voor inwoners. Privacy en dataveiligheid worden binnen de gemeentelijke organisatie strikt gewaarborgd.
- 4** Een **transparant beleid over dataverzameling**, -opslag en -verwerking binnen de gemeente.
- 5** Aandacht voor ethiek en **zorgvuldige inzet van AI-toepassingen** bij gemeentelijke diensten.
- 6** **Versterking van de cyberweerbaarheid**, binnen de werkorganisatie én richting de inwoners, conform de NIS2-richtlijn. De Cbw (Q2 2026) krijgt topprioriteit in gemeentelijk beleid.
- 7** **Gemeentelijke crisisplannen** voor cyberaanvallen en datalekken. De gemeente stelt jaarlijks een actueel cybercrisisplan op, inclusief scenario's voor datalekken en ransomware-aanvallen.
- 8** **Duidelijke communicatieprotocollen bij digitale verstoringen** voor inwoners. Bijvoorbeeld via de gemeentelijke website, sociale media of een noodnummer.
- 9** **Digitale kennis bevorderen bij raadsleden en bestuurders**. De gemeente zorgt voor trainingen en workshops over digitale veiligheid en privacy.
- 10** **Digitale veiligheid structureel agenderen** in gemeentelijk beleid door het als een vast onderdeel op te nemen in de beleidscyclus middels een risicoparagraaf.

9. DIGITALISERING

**VERANTWOORD,
INCLUSIEF EN IN DIENST
VOOR DE INWONER.**

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 11** Dat de gemeente haar **rol als rentmeester van gegevens serieus neemt: zorgvuldige digitale beveiliging hoort bij verantwoordelijk bestuur.**
- 12** **Toegankelijke digitale zorgoplossingen**, met oog voor privacy en de menselijke maat. Met dien verstande dat zorgaanbieders altijd een fysiek alternatief bieden. Digitale zorg is aanvullend, niet vervangend.
- 13** **Ondersteuning van het lokale MKB bij digitale transformatie.** De gemeente brengt eerst in kaart welke digitale behoeften en drempels ondernemers ervaren. Op basis daarvan faciliteert Heusden kennisdeling, samenwerking met onderwijsinstellingen en toegang tot financiering. Het Gemeentelijke Ondernemersplein speelt hierin een actieve rol door ondernemers te verbinden met regionale en Europese digitale-innovatiehubs en AI-ervaringscentra, zodat zij toegang krijgen tot testfaciliteiten, kennisnetwerken en subsidies. Daarnaast blijft benutting van het gemeentelijke innovatiebudget belangrijk, evenals ondersteuning bij subsidieaanvragen via de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM). *Zie ook standpunt 8 in hoofdstuk 6: 'Economie en Werkgelegenheid - Lokaal, Sociaal en Toekomstgericht.'*
- 14** **Duurzame en ethisch verantwoorde digitalisering**, met aandacht voor energieverbruik, circulaire ICT, transparantie en menselijke controle op algoritmes. De gemeente maakt keuzes bij digitale inkoop en aanbesteding. Geen goedkoop ten koste van mensenrechten of milieu. Gebruik van duurzame digitale infrastructuur, met stimulering van groene IT-oplossingen en circulair gebruik van apparatuur. Organiseer jaarlijks voor de werkorganisatie een "Data Clean Up Day."
- 15** Behoud van persoonlijk contact, via een **toegankelijke gemeentelijke balie** voor wie niet digitaal mee kan of wil. Inwoners kunnen altijd fysiek terecht voor hulp, vragen of ondersteuning.
- 16** **Uitbreiding van DigiHulpapunten** in bibliotheken, buurthuizen en andere laagdrempelige locaties, op basis van inzicht per dorp of kern. De gemeente onderzoekt eerst waar de behoefte het grootst is aan digitale ondersteuning, zodat gericht geïnvesteerd kan worden in uitbreiding.
- 17** Actieve **deelname aan de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS)**, door samen te werken aan gezamenlijke standaarden, digitaal vakmanschap en een toekomstgerichte digitale overheid.
- 18** Prioriteit geven aan de uitgangspunten van de **NDS**:
 - Digitale dienstverlening: betere digitale communicatie tussen overheid, burgers en bedrijven;
 - Kunstmatige intelligentie (AI): zorgvuldige toepassing en duidelijke kaders;
 - Cloudtechnologie: veilige en verantwoorde inzet binnen gemeentelijke processen;
 - Datagedreven werken: verantwoord gebruik van data en transparante besluitvorming.
- 19** Een **stevige positie van de gemeente in landelijke overlegstructuren rond digitalisering**. De gemeente zorgt dat zij vertegenwoordigd is in relevante netwerken zoals VNG-werkgroepen, om tijdig te anticiperen op nieuwe EU-verplichtingen zoals eIDAS 2.0, AI Act en de Digitale Omnibus.

10. BESTUUR EN FINANCIËN

FATSOENLIJK EN DUURZAAM

10. BESTUUR EN FINANCIËN

FATSOENLIJK EN DUURZAAM

Een dienstbare overheid

Het CDA Heusden staat voor een **fatsoenlijke, betrouwbare en dienstbare overheid**. Een gemeente die luistert naar haar inwoners, ruimte biedt aan initiatief en verantwoordelijkheid neemt voor een duurzame toekomst. Wederkerigheid vormt daarbij het uitgangspunt: een transparante en benaderbare overheid versterkt het vertrouwen van inwoners en vergroot hun betrokkenheid. Daarom zoekt het CDA Heusden actief de verbinding met de samenleving. Lokale kennis en betrokkenheid leiden tot betere besluiten, meer draagvlak en beleid dat recht doet aan het collectieve belang.

Participatie als onderdeel van fatsoenlijk bestuur

Om dit waar te maken, zetten we in op **slimme participatie**. De Omgevingswet vraagt om vroegtijdige betrokkenheid van alle belanghebbenden (inwoners, ondernemers, andere overheden) bij ruimtelijke plannen. We versterken participatie door samen te werken met kennisnetwerken zoals **PolisNL**, die innovatieve methoden bieden voor digitale participatie. Een kennisnetwerk als PolisNL sluit goed aan bij het gemeentelijk beleid “Naar gericht participeren” door een digitale participatievorm te bieden, als alternatief voor uitsluitend fysieke bijeenkomsten. Zo maken we participatie niet alleen verplicht, maar waardevol en toekomstgericht, en voorkomen we vertraging, weerstand en juridische procedures. Democratische weerbaarheid is een groeiend aandachtspunt. De Europese Commissie heeft in november 2025 het **“European Democracy Shield”** gepresenteerd om deze uitdaging aan te pakken. Lokale actie is nodig: inwoners leren betrouwbare informatie herkennen, samenwerken met lokale media en maatschappelijke organisaties, en investeren in veilige verkiezingen. Zo zorgen we dat vertrouwen in onze **democratie ook op lokaal niveau stevig verankerd blijft**. Veiligheid van inwoners en ondernemers blijft een prioriteit. De rol van handhaving is gegroeid, en het CDA Heusden vindt dat de capaciteit van handhavingsteams moet meegroeien. Denk aan inzet bij overlast, verkeersovertredingen en ondermijning. Ook de **zichtbaarheid van wijkagenten en handhavers (BOA's)** in alle kernen moet worden versterkt. De samenwerking tussen **Jeugd- en Gezinstteams (JGT)** en handhaving en politie moet worden versterkt. Niet sociaal gedrag moet bij voorkeur preventief voorkomen worden, maar als het niet anders kan moet ook sanctionerend opgetreden kunnen worden. Een stopgesprek of brief van de burgemeester maken niet op iedereen evenveel indruk.

Veiligheid is meer dan handhaving alleen

We vinden ook dat veiligheid verder gaat dan handhaving alleen. De gemeente moet voorbereid zijn op **uitval van vitale systemen**, zoals elektriciteit of digitale netwerken. Ook de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme hitte of wateroverlast, vragen om lokaal beleid. Daarom pleit CDA Heusden voor gerichte investeringen in crisisvoorbereiding, zelfredzaamheid van inwoners en klimaatadaptieve maatregelen zoals hitteplannen, vergroening en samenwerking met zorg- en veiligheidsdiensten.

Optreden tegen femicide en geweld

Fatsoenlijk bestuur betekent ook dat de overheid actief optreedt tegen geweld en intimidatie. **Femicide, huiselijk geweld en (seksuele) straatintimidatie zijn geen privéproblemen**, maar maatschappelijke misstanden die vragen om een integrale aanpak. De gemeente moet zich aansluiten bij landelijke initiatieven zoals het Nationaal Actieplan tegen femicide en de publiekscampagne ‘Is dit liefde?’ van Veilig Thuis, waarmee gemeenten via lokale communicatie bijdragen aan bewustwording en preventie van relationeel geweld. **We pleiten voor betere monitoring van geweld in de privésfeer**, het koppelen van meldsystemen en het versterken van opvangvoorzieningen. Daarnaast is het wenselijk dat speciaal opgeleide BOA's bevoegd worden om straatintimidatie te beboeten, zoals in andere gemeenten al gebeurt. De aanpak van geweld vraagt om inzet van de hele samenleving: van gesprekken aan de keukentafel tot bewustwordingscampagnes, van verenigingen tot scholen. Alleen zo bouwen we aan een veilige, rechtvaardige en betrokken gemeenschap.

10. BESTUUR EN FINANCIËN

FATSOENLIJK EN DUURZAAM

Een stabiele overheid

Een stabiele, verantwoorde en eerlijke omgang met publieke middelen staat voor het CDA Heusden centraal. Belastinggeld moet doelmatig worden besteed, met oog voor het collectieve belang. Dat vraagt om **realistische begrotingen, zorgvuldige controle en het tijdig signaleren van financiële risico's**. De begroting moet niet alleen sluitend, maar ook voorspelbaar en transparant zijn. Structurele verbetering van de begrotingskwaliteit, onder andere via jaarlijkse 'backtesting' van ramingen, helpt om de financiële koers realistisch en betrouwbaar te houden. Heusden moet haar huishoudboekje op orde hebben. Middelen worden ingezet waarvoor ze bedoeld zijn. Inwoners mogen niet onnodig worden belast; **woonlasten zoals OZB, heffingen en leges stijgen alleen als dat strikt noodzakelijk is**.

Lokale partijen bij aanbestedingen

Bij **aanbestedingen kiezen we waar mogelijk voor lokale partijen**, mits dit financieel en kwalitatief verantwoord is. Duurzaamheid wordt een vast onderdeel van de gunningscriteria, zodat milieu, sociale verantwoordelijkheid en kwaliteit altijd meewegen. Waar mogelijk gaat de gemeente nog een stap verder met circulaire inkoop, waarbij producten en materialen herbruikbaar zijn en kringlopen worden gesloten. Instellingen met buitensporige beloningen worden uitgesloten. Zo geeft de gemeente het goede voorbeeld in verduurzaming én in fatsoenlijk bestuur. **De gemeentelijke organisatie moet betrouwbaar, transparant en dienstbaar zijn**. We investeren in vakbekwame ambtenaren, een integere bestuurscultuur en een toegankelijke overheid die inwoners serieus neemt. **Samenwerking met buurgemeenten** en de regio is belangrijk, mits dit bijdraagt aan kwaliteit en efficiëntie zonder de lokale identiteit te verliezen.

Impact van de Archiefwet

De gemeente bereidt zich voor op de **nieuwe Archiefwet**, die op 1 januari 2027 in werking treedt. Deze wet verplicht overheden om documenten binnen 10 jaar over te brengen naar een archiefdienst (was 20 jaar), een archivaris met formele bevoegdheden aan te stellen en digitale archivering als norm te hanteren. **Duurzame toegankelijkheid en transparantie** staan centraal, met strikte eisen aan bestandsformaten, metadata en vernietiging. Dit vraagt om structurele aandacht in beleid, uitvoering en capaciteit, zodat inwoners kunnen vertrouwen op een zorgvuldige omgang met publieke informatie.

Naar een strategische aanpak

Het aantrekken van externe middelen vraagt om een **actieve en strategische aanpak van de gemeente**. Binnen de organisatie wordt een expertgroep "Externe Middelen" opgericht, die zich richt op het signaleren en benutten van kansen in de regio, bij de provincie, het Rijk en Europa. Door strategisch te investeren in bestuurlijke relaties en gerichte fondsenwerving kan de gemeente Heusden veel meer realiseren. Want juist nu ontstaan er nieuwe **kansen via Europese fondsen**. Thema's als arbeidsmarkt, huisvesting, energie, water en veiligheid krijgen een stevigere plek in EFRO en ESF+. Gemeenten krijgen directere toegang tot middelen, met meer ruimte voor eigen keuzes en snellere uitvoering. Ook stedelijke en grensoverschrijdende samenwerking wordt versterkt. Wie nu al inzet op projectontwikkeling en partnerschappen, staat straks vooraan bij de nieuwe EU-programma's.

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 1 Dat inwoners meer ruimte krijgen voor **burgerinitiatieven**, om zelf het verschil te maken. Burgerinitiatieven versterken de samenleving, mits er duidelijke spelregels en goede ondersteuning is. Succesvolle voorbeelden, zoals **Buurt Bestuurt**, moeten meer actief gedeeld en breder toegepast worden. Zoals in 2024 organiseert de gemeente jaarlijks een bijeenkomst waar alle Buurt Bestuurt groepen voor worden uitgenodigd. Zo benutten we het delen van kennis optimaal. Wat lokaal werkt, verdient navolging.

10. BESTUUR EN FINANCIËN

FATSOENLIJK EN DUURZAAM

HET CDA HEUSDEN WIL:

- 2 Meer zichtbaarheid van wijkagenten en handhavers (BOA's)** in alle kernen, voor veiligheid én preventie. Aanwezigheid op straat vergroot het veiligheidsgevoel en maakt samenwerking met inwoners makkelijker. De gemeente controleert regelmatig of het aantal BOA's toereikend is en vergroot waar nodig de capaciteit, zodat in alle kernen structurele (zichtbare) aanwezigheid van handhavers wordt gerealiseerd.
- 3 Investeren in lokale crisisvoorbereiding en klimaatveiligheid.** De gemeente stelt een hitteplan op, identificeert opvangplekken (zoals buurthuizen) in alle kernen, vergroot de zelfredzaamheid van inwoners bij systeemuitval (zoals stroomstoringen) door gebruik te maken van bijvoorbeeld bestaande buurtpreventieteams, vrijwilligersclubs en door duidelijke communicatie over wat te doen als bellen onmogelijk is of supermarkten gesloten zijn, en werkt samen met veiligheidsregio's aan robuuste noodscenario's.
- 4 Actieve inzet tegen geweld en intimidatie.** De gemeente sluit zich aan bij initiatieven tegen femicide, relationeel geweld en straatintimidatie, versterkt opvangvoorzieningen, koppelt meldsystemen en geeft boa's bevoegdheid om straatintimidatie te beboeten. Veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van overheid én samenleving.
- 5 Een transparante en een fatsoenlijke overheid,** die het vertrouwen van inwoners versterkt. Dat vertrouwen is de basis van een goed functionerende democratie. Te bewerkstelligen door onder anderen belanghebbenden vroegtijdig te betrekken bij plannen en projecten met slimme participatie. De gemeente neemt daarom een actieve rol door samen te werken met kennisnetwerken zoals PolisNL, zodat participatie niet alleen verplicht is, maar nuttig en toekomstgericht.
- 6 Investeren in vakbekwame ambtenaren,** een integere bestuurscultuur en een toegankelijke overheid die inwoners serieus neemt.
- 7 Een financieel gezonde gemeente met eerlijke lokale lasten.** De OZB stijgt niet meer dan de inflatie, tenzij dat strikt noodzakelijk is.
- 8 Behoud van hondenuitrenvelden en hondenpoepvoorzieningen** als service voor hondenbezitters. Hondenbelasting draagt hieraan bij. De gemeente zorgt dat de opbrengst uit de hondenbelasting wordt ingezet voor deze voorzieningen, zodat er een eerlijke verhouding is tussen inkomsten en uitgaven.
- 9 Structurele verbetering van de begrotingskwaliteit,** onder andere via jaarlijkse 'backtesting' van ramingen. Zo blijft de financiële koers realistisch en voorspelbaar. De gemeente regelt dit in door ramingskwaliteit expliciet op te nemen in bestuursrapportages, structurele afwijkingen te analyseren en hiervan te leren, een digitaal dashboard te ontwikkelen voor trendinzichten, en deze aanpak vast te leggen in de financiële verordening.
- 10 Strikte naleving van aanbestedingsregels,** met transparante rapportage over rechtmatigheid. Eerlijk en zorgvuldig inkopen is niet alleen een kwestie van fatsoenlijk bestuur, maar ook van duurzaam handelen. De gemeente kan dit versterken door: duurzaamheid en circulariteit structureel op te nemen in de gunningscriteria en lokale ondernemers actief te informeren over aanbestedingskansen, binnen de wettelijke kaders. *Zie ook standpunt 8 in hoofdstuk 2: 'Duurzaamheid - Energietransitie en Klimaatproof.'*
- 11 Tijdige, transparante en volledige informatievoorziening aan de gemeenteraad** bij grote financiële risico's, zoals in het sociaal domein en bij grondexploitaties.

10. BESTUUR EN FINANCIËN

FATSOENLIJK EN DUURZAAM

HET CDA HEUSDEN WIL:

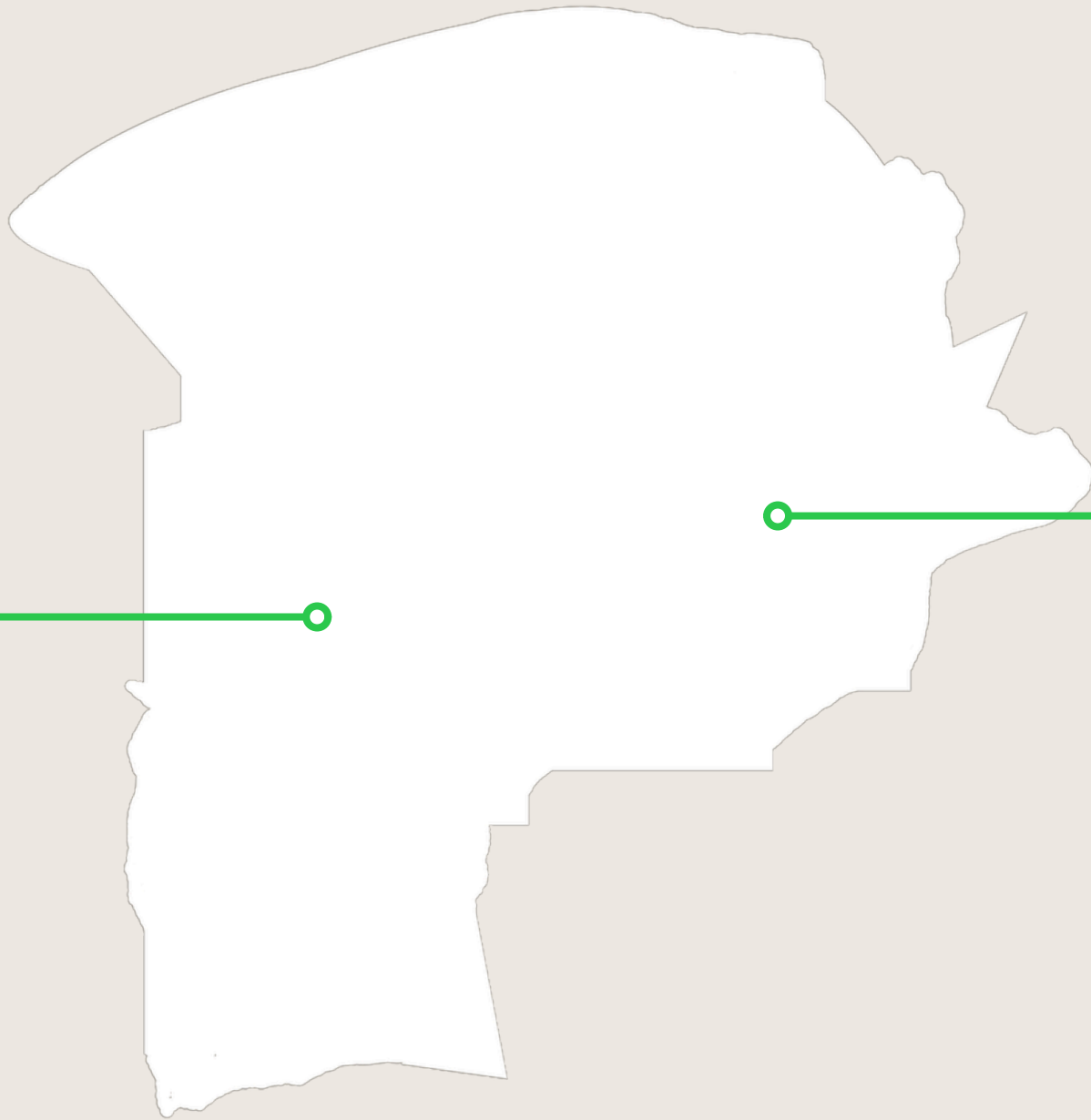
- 12** Dat de gemeente tijdig **voldoet aan de nieuwe Archiefwet** door te investeren in digitale archivering, het aanstellen van een archivaris en het borgen van duurzame toegankelijkheid van informatie.
- 13** **Strategisch inzetten op het aantrekken van externe financiering.** De gemeente richt een eigen expertgroep op die actief kansen signaleert en benut voor subsidies en fondsen vanuit provincie, Rijk en Europa, en investeert in bestuurlijke relaties om deze middelen binnen te halen.
- 14** **Ondersteuning van lokale journalistiek en initiatieven die bijdragen aan democratische weerbaarheid** en een geïnformeerde samenleving. Door samenwerking tussen gemeente, scholen, bibliotheken en media te stimuleren voor educatie over journalistiek en democratie. Of door een subsidieregeling voor educatieve projecten rond “mediawijsheid,” zodat inwoners leren omgaan met desinformatie en digitale valkuilen.
- 15** **Regionale samenwerking die bijdraagt aan kwaliteit en efficiëntie**, zonder verlies van lokale zeggenschap en identiteit. In gezamenlijke opgaven zoals bereikbaarheid (A59), economie en leefbaarheid (regio deals), ruimtelijke kwaliteit (regionale coalities) en waterkwaliteit (HOWABO).

VISIE PER KERN

De Dromenvanger

VISIE PER KERN

Drunen, Vlijmen

DRUNEN

- Nieuwe woningen op locatie bibliotheek
- Aanpakken hittestress in het centrum
- Behoud van zwembad het Run
- Eerlijke groencompensatie GOL
- Tegengaan leegstand in het centrum

VLIJMEN

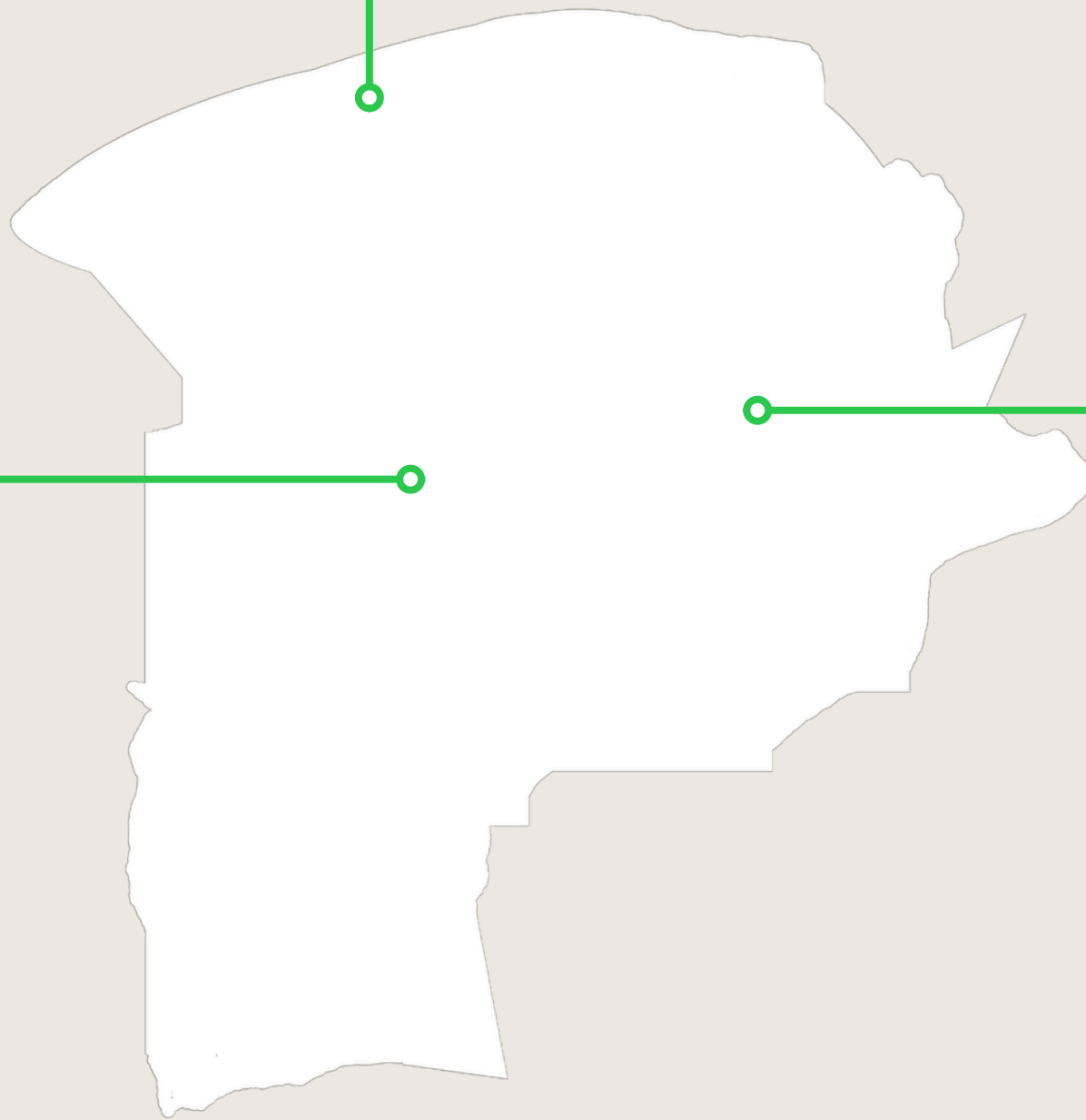
- Nieuwe woningen op de Grassen ←
- Onderzoek verkeersproblematiek Vliedberg ←
- Versneld realiseren woningbouw Vlijmen-West ←
- Upgrade van sportpark Hoge Heide ←
- Eerlijke groencompensatie GOL ←
- Woningen bij het oude gemeentehuis
toewijzen aan jongeren en eigen inwoners ←
- Aanpak overlast van Greunsvenpark ←
- Versnellen nieuwbouw basisschool de Bussel ←
- OV-verbinding Grassen en Geerpark ←

VISIE PER KERN

Heusden Vesting, Haarsteeg, Elshout

HEUSDEN VESTING

- Integrale visie op de Vesting
- Realiseren van nieuwe parkeerplekken buiten de Vesting
- Behoud van de basisschool
- Versterken lokale ondernemers
- Opwaardering van de Vismarkt
- Toeristische drukte beter spreiden

HAARSTEEG

Aanpakken verkeersveiligheid
Tuinbouwweg/Mommersteeg ←

Vrijliggend fietspad oostelijk deel Tuinbouwweg ←

Nieuwe woningen, waaronder sociale huur ←

ELSHOUT

- Steun voor de nieuwe MFA
- Nieuwe woningen realiseren voor lokale inwoners
- Aanpakken verkeersveiligheid viaduct

VISIE PER KERN

Herpt, Hedikhuizen, Doeveren

Doeveren

- Beschermen landschap Doeveren
- Bouwen voor inwoners uit Doeveren, met name voor jongeren
- Verbeteren fietsverbinding Waalwijk

Hedikhuizen

- Geen nieuwe bedrijvigheid in het buitengebied ←
- Woningen voor lokale starters en senioren ←
- Aanpakken overlast vrachtverkeer ←
- Realisatie vrijliggend fietspad naast Lambertusstraat ←
- Veilig oversteekpad Groenstraat ←

Herpt

- Ondersteunen dorpshuis Herpt
- Behoud van de busverbinding
- Aanpakken sluipverkeer
- Verbeteren fietspad langs Groenstraat

VISIE PER KERN

Herpt, Hedikhuizen, Doeveren

Heesbeen

- Aanpak sluipverkeer door opwaardering van de N267
- Aanpassen Omgevingsplan met oog voor de gemeenschap

Oudheusden

- Integraal onderzoek naar leefbaarheid in Oudheusden
- Aanpak verkeersproblematiek de Oosters
- Toekomstbestendige ontsluiting door opwaardering van de N267

Nieuwkuijk

- Steun aan buurthuizen en lokale initiatieven
- Wielerbaan als evenementenlocatie
- Nieuwbouw voor starters en ouderen
- Aanpak snelrijdend verkeer Nieuwkuijksestraat

**Kies 18 maart voor een
fatsoenlijk Heusden.**

MET ELKAAR, VOOR ELKAAR.

**Verkiezingsprogramma 2026-2030
Vastgesteld: december 2025**

